ԹՎ. 3ՇԱՐԻ 3486 (Ն. Տ.) 9 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1895 — 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1895 — 20 ԲԼՊԻԻԼ ԱԽԸՐ 1313 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ԴԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐԾԻՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره‌ولك غزه‌تسى ادارهسى

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դամեկան արժէք	140
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ժրանմ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Պաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակներ եւ յայտարարութիւն ներ չի ստացուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԾԱՂԿԵՓՈՒՆՋ

ՅՈՒՆԱՐԿԱԿՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Պիտի հաւատաք եթէ ըսուի որ «փոխան ծաղկեփունջի» դրութիւնն Ամերիկայի մէջ ալ ստեղծուեր է,—առանց մեզմէ ընդօրինակուելու. այսքան յարակցութիւն չենք կրնար ունենալ բնականաբար։ Բայց իրողութիւնը իրողութիւն է. ահա թէ ինչպէս։

Նոր աշխարհին մէջ ընկերակցութիւն մը կազմուեր է որուն նպատակն է՝ յուղարկաւորութեանց առթիւ եղած պերճանքն ու շռայլութիւնները մերժելը, որոնց անդամները, որոնց թիւը հետզհետէ չատնալու վրայ է, պարզասիրական ծայրայեղ զգացումներով տոգորուած՝ ուժեղով կը նկատեն եղեր թաղման ընծայուած պատիւները, հոյակապ մահաբեմը, մեռելակիր քառաձի կառքը, թափորը, և նոյն իսկ ծաղիկները։ Առաջինները չատ չեն հեռաքրքրեր զմեզ. ճաշակի ու զգացման խնդիր է զոր դրական ամերիկայիները այլապէս կը մնան։ Իրենց համար մահուան ցուցադրութիւնը այդ հանդիսաւորութեան ու պերճանքներուն տակ մեղմացնելու պէտք չկայ. այդ ընկերակցութեան անդամները կանխաւ յանձնառու կ'ըլլան որ երբ մեռնին՝ իրենց յուղարկաւորութիւնն ալ ծայրայեղ պարզութիւնով կատարուի և աղգական ու բարեկամ ծաղկեփունջ չի նուիրեն իրենց դագաղին։ Եւ որպէս զի չի կասկածուի թէ ագահութեան համար կուննան այս մտածումը, կանոն հաստատած են որ իրենց ընկերներէն մէկը հաւաքելով այն բոլոր դրամները որոնք պիտի յատկացուէին ծաղկեփունջի, բարեգործական հաստատութեան մը նուիրեն։ Այս կէտին մէջ է ահա որ նմանութիւնը կը գտնենք անոնց և մեր միջև, անմիջապէս յետոյ տարբերելու համար սակայն. նուիրատուներու անունները հրատարակելու սովորութիւն չկայ այնտեղ. ցուցակ մը պատրաստուելով՝ ազատ ընտանիքին կը զբրկուի, որ կը տեսնէ թէ որո՞նք ուզած են պատուել հանգուցեալին յիշատակը, քանի մը տասներեակներու ցաւերն ամբողջով այս առթիւ։ Այս վերջի պարագան յիշելով, միտքերնիս քննդատել չէ թէ ինչո՞ւ համար մենք սովորութիւն ունինք ծաղկեպսակ նուիրողներուն անունները հրատարակելու։ Ընդհակառակը, համամիտ ենք անոր։ Հիւանդանոցը պարտք սեպած է իրեն՝ իր ստացած նպաստներուն ցուցակն հրատարակել անխտիր և հնարհակալութիւն յայտնել. ոմ կրնայ ապահովել թէ առանց այս բարի սովորութեան նպաստներուն թիւը զգալապէս չի պիտի պակէր։

Հանրութիւնը՝ Հիւանդանոցին վրայ ունեցած համակիր կարեկցութենէն մղուած, անդգալաբար սկսած է նոյն բանն ընել նաեւ հարանիքներու առթիւ, և ամեն անգամ որ ծանօթ և ունեւոր դասակարգի մէջ ամուսնութիւն մը կը կատարուի, պսակի փոխարէն քանի մը ոսկի կընդունի այդ մարդասիրական հաստատութիւնը։

Հեռաւոր աշխարհէ մը հանող այս արձագանգը յիշեցինք, գրգիռ մը տալու համար մերիններուն որ ծաղկեփունջի դրութիւնը ընդհանրացնելու չի վարանին, ըլլայ հարսնիքի առթիւ, ըլլայ յուղարկաւորութեան առթիւ։

Բայց եթէ ծաղկեփունջի համար այս համամտութիւնը, մինչեւ իսկ նախաձեռնութիւնն ունեցած ենք — անգիտակցաբար — նոյն կերպով չենք կրնար խորհիլ յուղարկաւորութեանց ծայրայեղ պարզութեան մասին, նոյն իսկ երբ օրինակն Ամերիկայէն կուգայ։ Մեռնողի մը արժանիքին ու յիշատակին վայելուչ յարգանքներ կան զոր արդէն կ'ընծայէին այդ տեսակ պարագաներու. եթէ խընայուին շատ մը ծախքեր—ինչպէս կը պահանջէ ընկերակցութիւնը զոր յիշեցինք—յուղարկաւորներու թափորը իր ներկայութեամբ կը լեցունէ այդ թաղերն։ և ասոր հակառակ, կը պատահի որ ահագին ծախքերով կազմակերպուած յուղարկաւորութիւններ թափուր ու ամայի մնան։ Քանի մը տարի առաջ Բարիզի մէջ դերասանուհի մը կը մեռնէր, արուեստագիտական շրջանակներու մէջ անծանօթ մնացած կին մը, որ բաւական հարստութիւն դիզած էր և կտակ ըրած որ փառաւոր կերպով կատարուի իր յուղարկաւորութիւնը։ Դրամ չի ինայուեցաւ քնաւ և ամեն բան շռայլաբար հոգայուեցաւ։ Բայց մեռելին ծառաները միայն կը հետեւէին դագաղին և չքեղ լանտոներու շարքը թափուր կը մնար։ Ոչ մէկ յուղարկաւոր գտնուած էր։

Այս դէպքը դեռ մինչեւ հիմայ կը յիշուի ֆրանսական մամուլին մէջ, առիթը ներկայացած ատեն. և իրաւունք ունին. յարգանքի ու ցուցակութեան արտայայտութիւնը խնայասիրութեան հետ առնչութիւն չունի։

Տ.

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՅԱՐՄԱՆ

ՇՈՓԵԿԱՌՔԻՆ ՄԷՋ

Հինգշաբթի, 14 սեպտեմբեր, քանի մը բարեկամներու ընկերակցութեամբ, Հայտար-Փաչէն կառաւոնամբ կը նստինք Նիկոմիդիա երթալու համար։ Ժամը ճիշդ մէկուկէսն է, երբ վայրաչարժը ճամբայ կ'ելնայ։

Տասը վայրկեանէն Բզզիլ-Թօփրաք։ Շուրջերնիս բազմաթիւ այգեստաններ։ Օրհնեալ պտուղը գեղեցիկ երեւոյթով կախուած է օրթատունկերէն վար։ Շատ տեղեր ալ, այգեկութքը կատարուած, լմնցած էր։ Ցէներ Եօլու և Նէօղրէֆէ չենք հանդիպիր, այլ Երէն-Բէյ, և յետոյ Պօսքանճը, Երբեմն գարիներու արտեր, սմբուկներու, սիրսանձորներու և թարմ լուբիաներու հսկայ պարտէզներ։ Աչ կողմերնիս միշտ հովը, և հեռադրական թելերը։ Յետոյ, Մալթէփէ։ Հոս ալ կը տեսնուին հերուան սեսկալի երկրաշարժին տխուր հետքերը։ Ժամ 2½ին Գարթալ։ Սիրուն կայարան մը։ Հոս միւս կայաններէն աւելի ուշադրութիւն կը տիրէ։

Սակայն անդին, չուրջերնիս, քիչ մը տեղ հողերը խոպան, անմշակ են։ Հեռուները, հորիզոնին մօտ, մերթ, գեղեցիկ գիրքերով գիւղեր և ձիթատուններ։

Բէնտիք։ Ճամբանիս կէս եղած է։ Հոս հոն՝ դաշտերուն մէջ և լուբիներուն կուչտը ոսպոդներ կ'երեւնան։

Յետոյ, Թուզլա և Կէպզէ, որմէ քիչ մը անդին, մեծ խորունկ ձորի մը վրայ ձգուած հաստատուն երկաթէ կամուրջի վրայէն կ'անցնինք։

Երկաթուղին, հիմակ, պզտիկ լեռներու մէջէն կը սուրայ, որոնք կտրուած, յարդարուած են։

Բանի մը կայարաններ եւս անցնելէ ետք, ժամը հինգին կը հասնինք Նիկոմիդիա։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ

Նիկոմիդիա առեւտրական լաւ վիճակ մը ունի։ Շուկաները, բաւական ոգեւորութիւն կը տիրէր։ Մինակ օրը ու ջուրը այնչափ լաւ ազդեցութիւն չբրին վրանիս։ Պատմանիս շարունակելով, կ'ելնենք Ս. Թագաւոր եկեղեցին, որուն ճակտին վրայ կը կարդանք վերաշինման թուականը, 1836 Օգստ. 8։ Մէջը պարզ, բայց ճաշակաւոր կերպով զարդարուած։ Եկեղեցիին բակը կը գտնենք չիրիմներ՝ Ստեփաննոս Արքեպիսկ. Զաքարեանի, և Բարթեւոդի մէջ եղեալ։ Զուարթեանի, նախկին առաջնորդներ՝ Նիկոդիմոս Թէմնն։

Յետոյ, կ'երթանք ազգ. վարժարան, որ Լուսաւորչեան անունը կը կրէ, հիմնուած 1831ին։ Սա ազգոյժի չենք մտնէ, 2—3 տան յարկերով, եկեղեցիին վրայի կողմը, ուր տեղ հիմակ յատկացուած էր Արմաշ գնացող ուխտաւորներու։ Յետոյ գտանք վարժարանին ուսուցիչները, որոնցմէ տեսնկացանք թէ վարժարանը երկսեռ է ուր կը յաճախեն եղեր 500ի չափ աշակերտներ, տարեկան մօտ 350 ոսկւոյ պիտակ մը ունի։ Յառաջիկայ հոկտեմբերին մանկապարտէզ մը պիտի ունենան Ազգանազեան ընկերութեան նախաձեռնութեամբ, որուն անդամները կը կազմեն տեղացի ուսումնասէր անձինք։ Ունին նաեւ Տիկնանց ընկերութիւն մը, որ կիրակի օրերը, իրենց յատուկ լարանին մէջ, Սուրբ Գիրք կը կարդան և կը մեկնեն։ Ասոնց ամէնը լաւ, բայց Նիկոմիդացիք պէտք է որ շնորհքով վարժարան մը ունենան։

Նիկոմիդիոյ ազգայնոց տնտեսական վիճակը գէշ չէ։ Ամէն տեսակ արհեստի և առեւտուրի ձեռնամուխ են։ Պէտք է յիշել նաեւ թէ գեղեցիկ դիրք մը ունի թաղը։

ՈՒԽՏԱՒՈՐ ԿԱՐԱՒԱՆԸ

Յաջորդ օրը, ուրբաթ, առտուան ժամը 10ին, դեռ մութ, ճամբայ կ'ելլայ Արմաշի ուխտագնաց կարաւանը։ Ուխտաւորները խառն են ամէն ազգէ և տեռէ։

Կարաւան կազմողը նեղ ու երկար գիւղական տեսակ մը սայլեր են, վրանին ծածկոցով մը զոցուած։ Շարունչք ասունցմէ 150 հատի չափ իրարու քով, և կրընաք կարաւանին երկարութեան վրայ գաղափար մը կազմել։

Ճամբանիս հարթ է, որովհետեւ ընդարձակ արտերու մէջէն կ'անցնինք։

Սոսկալի մէգ մը, և մանրացնուցող չաղ մը, որ մարդուն մինչեւ ոսկորները կ'անցնի։ Մինք, սայլին մէջ կծկուած ենք, լաւ մը փաթթուած կրկնոցներու մէջ։

Կարաւանը շատ յամր կ'ընթանայ։ Հետիոտն և բոպիկ գնացողներ ալ կան, որոնք այսպէս ուխտած են։

Լոյսը կը ծագի հեռագհեռ։ Առտուան բարկ պաղ հով մը կը փչէ, որ լաւ մը կը մեսցնէ մեզ, ուստի, վար կ'իջնենք պահ մը սայլերէն, ոտքով քալելու և քիչ մը տաքնալու համար։ Առաջ կ'անցնինք ու ծանօթ դէմքերու կը հանդիպինք, «Օ՜, բարի ճամբայ. կ'ըսենք, դո՞ւ ալ Արմաշ»։ Յանկարծ, հեկեկանքներ կուգան ականջնուս։ Զայրին կը մտնենք։ Հիւանդ կին մը, սայլին մէջ պառկած։ «Ա՜խ, մարիկ Սուրբ Աստուածածին, կը կանչուրտէ սրտամորմոք ձայնով մը, պիտի կրնա՞մ մինչեւ ոտքդ հասնիլ։» Քիչ մը, կը լռէ։ Ու Նորէն կը սկսի միւնոյն լալահառաչ յանկերգը։

Նորէն սայլերուն մէջ կը նստուինք նեղ նստոցի Արեւը, բաւական բարձրացած է հիմակ հորիզոնէն, և ալ չենք մսիր, բայց ձանձրոյթ կը զգանք։

* * *

Ի ՔԻՐԷՄԻՏ ՔՈՒՅՈՒՆ

Ժամը 4½ին կը հասնինք Քիրէմիտ-Քույու։ Հոս կարաւանը կանգ կառնու կարիներու չուրին տակ, ուր կը ճաշենք և պապակիս կ'ուղղուինք հանուն հորին անուշ ջուրէն։ Հոսա հունա երբեմն անտառապատներ կը տեսնուին։

Ասդին, մունետիկ մը կը պարտի, եւ խաչը ձայնով մը կը պոռայ. «Իրամապտակ մը կորսուած է, գտնողին երկու մէճիտիէ արգար վարձք, ամէնքդ այ ուխտի կ'երթաք, Տիրամայր Ս. Աստուածածին սրտերնուդ համեմատ պարգեւէ»։ Անիկ ջապէս, բերնէ բերան կը պարտի, կը յեղեղուի. չեմ գիտեր, գտնուեցա՞ւ այս կորուստը թէ ոչ։ Բայց, ի՜նչ ուխտագնացութիւն անորը՝ որ իրաւ գտած է գայն և չի վերադարձներ տիրոջը։

Անդին, ուրիշ ուխտաւորներ, «տաւուլ զուռնան» կը հնչեցնեն, և խօթիտով մը կը պարեն անընդհատ, արեւուն կիզիչ ճառագայթներուն տակ, Ասոնց քով, ուրիշ խմբակ մը պարող գիւղուկ կիներու։

* * *

ՎԱՆՔԻՆ ՏԱՃԱՐԸ

Ճամբանիս առջի ողորկութիւնը կորսնցուցած է։ Մերթ կաղնիի մեծ անտառներու մէջէն կ'անցնինք՝ չնուուած նեղ ցեխոտ ուղիի մը։ Երբ կը հասնինք Փաղարը անուն տեղը, հոնկէ կ'երթայ վանքը, իր սպասակապայ պատերով, և գեղեցիկ գմբեթովը։

Ճիշդ տասն է ժամը, երբ վերջապէս կարաւանը կը հասնի Յիսմայ։

Վանքին տաճարը բաւական ընդարձակ է։

Խուռն բազմութիւն ուխտաւոր հաւատացեալներու, եկած ամէն կողմէ, Պոլսէն, Զմիւռնիէն, Նիկոմիդիէն, Պարտիզակէն, Պրուսայէն, Ատա-Բազարէն, և ուրիշ շատ մը տեղերէ սեռով սերնդով, Ծեր, տղայ, երիտասարդ, կին ու աղջիկ խառն ի խուռն։ Օրմանեան Սրբազան՝ տիրացու մը ձեռնադրելու նպատակով պատօնը կը կատարէր շրջապատուած վանքին միաբաններէն։

Կ'երթանք հուսկ ապա հրաշագործ Ս. Աստուածածնայ պատկերին առջեւ։ կը ծնրադրենք, ջերմ համբոյրներ տալով սեղանին։

Հաւատացեալներ իրարու վրայ խառնուած, ՝ուրը կուլայ. ՝ուրը կ'հեծեծէ, որը սիրտը կը կոծէ. և անհունն թախծով մը, անմուռնչ, ձեռքերը կ'երկնցնէ, ասոնց ամէնն ալ մէկ մէկ ցաւեր ունին, որ գեղ ու գարման կը խնդրեն Սուրբ Կոյսէն։ Երբեմն, ծանրագին նուէրներ կը հանին, և երբեմն ալ մոմազգուներ սեղանին առջեւ կը բերեն։

Երբ գիշերը եկեղեցիէն ներս կը մրտնենք, արդէն սկսուած է հակումը. ամբողջ միաբանները, սեւեր հագած, և տիրոջ կէս մթութեան մէջ աւելի պատկառելի երեւոյթ մը առած, ժողովուրդին մէջտեղը աղերսագին եղանակով մը կ'աղօթեն։ Ընդհանուր երկիւղածութիւն։

Ս. Մ. ԾՈՅԻԿԵԱՆ

(Շարունակելի)

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒՆ ընդհանուր վիճակագիր մը կը հրատարակէ գերմանական հանդէս մը։ Մինչեւ անցեալ տարւոյ վերջը, երկրագնտիս երկաթուղւոյ գծերուն երկարութիւնն էր 667,000 քիլոմեթր, որուն 358,000ը Ամերիկայի կը պատկանին, այսինքն կէսէն աւելին։ Ասիա 39,000 քիլոմեթր և Ափրիկէ 12,000 քիլոմեթր երկաթուղի ունի։ Աւստրալիա՝ բազդատմամբ իր բնակչաց թուոյն, աւելի ընդարձակ տարածութեամբ գծեր ունի, 21,000 քիլոմեթր, այսինքն՝ 10,000 բնակչի 50 քիլոմեթր։ Եւրոպայի երկաթուղւոյ գիծերուն երկարութիւնն է 237,000 քիլոմեթր, այսինքն 10 հոգւոյ բնակչի 6½ քիլոմեթր։

Վերջին հինգ տարիներուն մէջ 76,000 քիլոմեթր երկաթուղի շինուած է, այսինքն 1889ին բազդատմամբ՝ 100ին 12.5ի տարբերութիւն մը։

Երկրագնդիս ընդհանուր երկաթուղիները կը ներկայացնեն 179 միլիոն ֆրանքի արժէք մը։

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ ձեռնասայլով կատարելու ձեռնարկած են Պ. և տիկին Ռաուլ Կալլէ, և այս վերջինոյն եղբայրը՝ Պ. Ֆէրնան Սամ որ ծանօթ վազող մըն է։ Այս շրջանը պիտի կատարեն երկուքուկէս տարուան մէջ, կարգաւ քաղելով ձեռնասայլը։ Կըսուի թէ երկու գրաւներ բռնուած են, 10,000 և 15,000 ֆրանքի։ Անցեալ ուրբաթ մեկներ են Բարիզէն։

ՇՈՒՍԹԿԱՐԹի բնակիչ մը տեղւոյն թերթերէն մէկուն մէջ կը նկարագրէ Պիգմաթը իշխանին ննջասենեակը ուր յաջողեր է մտնել։ Ամենէն աւելի հետաքրքրական առարկան երեւցեր է կշիռը ուր նախկին նախարարապետը սովորութիւն ունի եղեր ամեն առաւօտ ինքզինքը կշռելու, անկողնէն ելնելուն պէս։ Սեղանի մը վրայ տեսրակ մը կայ ուր իշխանը իր իսկ ձեռքով կ'արձանագրէ իր ծանրութիւնը։

ՎԷՌՏԻ համակրական հեռագիր մը ուղղեր է Բարիզի Օպէռայի Տնօրէնութեան, որ Այսոն կը ներկայացնէ այս պահուս։

«ԹԷԱԹՐԸ ԼԻՊՈՒՐ առաջիկայ ձմրան եղանակին մէջ պիտի ներկայացնէ նաեւ իր սովորական տեսարաններն զատ, երեք երգախառն խաղեր որոնք յատկապէս գրուած են այդ թատրոնի համար։

ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ Թուանէ քաղաքին մէջ առաքինութեան մրցանակ հաստատուեր է։ Տեղացիներէն մէկը որ Ֆրանսա հաստատած է իր բնակութիւնը, իր ծննդավայրին նուիրեր է գումար մը որուն տարեկան տոկոսը, 450 ֆրանք, պիտի նուիրուի աղքատ ու առաքինի աղջկան մը։ Թուանէի բարեգործական վարչութիւնը նախորդ շաբաթուն յանձներ է անդրանիկ մրցանակը մանկամարդ աղջկան մը որ արժանաւոր նկատուած էր։

ԱՐՔԵՍՏԱԿԱՆ խուչափող մը հնարեր է Սիտնէյի համալսարանի ուսուցիչներէն բրոֆէսոր Անտերսոն Սդիւարդ։ Կ'ասուի թէ այս գիւտ մեծ յաջողութիւն պիտի գտնէ, մանաւանդ երբ կատարիլզործուի։ Որ և է անձայն մէկը զայն գործածելով, պիտի կրնայ եղեր թէնօսի, պաղթանի կամ երաժշտական ուրիշ ո՛ր և է ձայնով երգել,—բաւական է որ լուրը ինքնին գիտ մը եղած չլլայ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (90)

ԺԻԻԼ ՏԸ ԿԱՍԹԻՆ
ԲՕԼԻՆ ՏԸ ՄԵՐԻԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԻՐՈՐԴ

Գրասենեակը վերջապէս պարպուելով, դրամատէրը գնաց գոցեց իր խուցին վրայ նայող դռնները, յետոյ իր այցելուին դառնալով.

—Վերջապէս, ըսաւ, որոշումը տուա՞ծ էք։

—Այո։

—Էյ ուրեմն։

—Է՛հ, չեղաւ...

—Ինչպէ՞ս։

—Մարք չուզեր ամուսնանալ...

—Աղջիկս չո՞ւզեր առնել...

—Զուզեր ամուսնանալ։ Նոյն բանը չէ։

—Ուրեմն ապուեստի սիրուն համար է որ անուշ աչքերով կը նայի օրիորդ տ'Արսիին, ըսաւ Պ. Լանթէն իր խօսակցին նայելով սեւեռաբիբ։

Սա զարհուրելի ոստում մը ըրաւ։

—Օրիորդ տ'Արսիի՞ն, ըսաւ... Ո՞վ է սա։ Չեմ հասկնար։

—Կ'երեւայ թէ չատ գեղեցիկ աղջիկ մըն է, զոր Իրմա կը ճանչնայ, և որ, կ'ըսէ աղջիկս, խենդ կ'ելլայ Իրվուա կոմսին վրայ։

—Առաջին անգամն է որ կ'իմանամ, ըսաւ մարքիզը ապշելով։

—Կոմսը չիսօսեցա՞ւ ձեզ։

—Ամենեւին։

—Ասիկա կ'ապացուցանէ որ չիտակ է։ Բաւական որ հոսա արդէն որ այս լուրը կը տարածուի մեր յանախած սրահներուն մէջ։

—Մարք ատոր վրայ չիսօսեցաւ ինծի... Զրաւ որ կը սիրէր։

—Կարելի է որ տակաւին չսիրեր օրիորդ տ'Արսին։ Ասիկա յայտնի չէ, բայց աղջիկը կը սիրէ զայն։ Կը հպարտանայ այս սիրով, ու թէեւ ամենուն չըսեր, իր դէմքն իր կողմէ կը խօսի...

—Չէի գիտեր այդ բաներն, ըսաւ մարքիզը...

—Արդ, չարայարեց Պ. Լանթէն, աղջիկս կ'ուզէ այդ օրիորդ տ'Արսին։ Լաւագոյն պիտի համարէր մեռնիլ քան Իրվուա կոմսին կինը տեսնել զայն. և ամեն բան պիտի ընէ, կ'ըսեմ ձեզ, անոնց սէրն արգիլելու համար...

Մարքիզը անկարողութեան չարժում մը ըրաւ։

—Ի՞նչ կուզէք որ ընեմ։

—Շատ կը փափագէի աղջիկս կարդալ Իրվուա կոմսին հետ։ Ինքն ալ առաջ շատ կը փափագէր, բայց հիմակ իրեն համար մահու և կենաց խնդիր մը եղած է, վասն զի եթէ տեսնայ որ կոմսը իր ընկերուհիին հետ կարգուեր է, նախանձէն ու կատաղութենէն պիտի մեռնի։

Դրամատէրը խօսքն ընդմիջեց իր խօսակցին աչքերուն մէջ նայելու համար, և աւելցուց.

—Հիմակ կը զգա՞ք գործը փութացնելուն պէտքը։

—Զաւակս չեմ կրնար քանի ամուսնացընել, ըսաւ մարքիզը, օրուն ամրողջ մարմինը կը դողար վիրաւորուած հպարտութենէ, չեմ կրնար քանի խօսան տանիլ զայն։

Պ. Լանթէն իր դաժան աչքը սեւեռեց մարքիզին վրայ և ձայնով մը որ կը յայտնէր թէ բնաւ խուսափանք, բնաւ արգարացում չէր ընդուներ, ըսաւ.

—Պէ՛տք է սակայն։

Մարքիզը սարսռաց ու չպատասխանեց։ Աչքերը կը բոցավառէին։ Եթէ տարճանակ մը ունենար, պիտի խորտակէր գլուխն այդ թշնառականին որ այսպէս շնչասպառ կը բռնէր զինք հին ոճիրներու բեռին ներքեւ։

ԺԴ.

Դէպքերը կ'արագանային։ Օրիորդ Լանթէն, ինչպէս իր հայրն ըսած էր Իրվուա մարքիզին, կոմսին համար յանկարծ խենդենալու ատեճան տարփանք զգացեր էր։ Երբ հօրն հանդիպէր, կը պօռար.

—Կը սիրե՞մ զինքը, հա՛յր, կը սիրեմ... Եթէ հետը չամուսնանամ, պիտի մեռնիմ։

Եւ հայրը, ապահով իր վրայ, ապահով մարքիզին և հետեւապէս կոմսին վրայ ունեցած ազդեցութեանը, կ'ըսէր.

—Պիտի ամուսնանաս հետը, աղջիկս... կը խոստանամ, կ'երդնում...

Այն ատեն, այս խոստումով զօրացած, Իրմա կը համակուէր իր բոլոր պատանեկութիւնն ու բոլոր երազներովը։

Արդ, այս միջոցին, մանկամարդ աղջիկը լուր մը առաւ որ երկիւղով ու վախով լեցուց իր հոգին։

Հակառակորդ մը ունէր... Մանկամարդ աղջիկ մը զոր կը ճանչնար. օրիորդ Ժանն տ'Արսի, հոգի կուտար նաեւ Մարք տ'Իրվուա գեղեցիկ աչուըներուն։

Իրմա սոսկալի բարկութիւն մը զգաց, սոսկալուն բարկութիւն մը։ Ադէկ կը հասկնար որ Ժանն իրմէ աւելի գեղեցիկ էր, աւելի հրապուրիչ։ Հարստութիւն չունէր, իրաւ, բայց կոմսը կրնար սիրել զայն... Կոմսը, որ ուշադրութիւն չէր ըներ իրեն, կրնար տեսնել այդ աղջիկը։

Այս մտածումին վրայ ճշմարիտ փոթորիկ մը փրթաւ օրիորդ Լանթէնի մարին մէջ։ Տեսաւ կոմսը որ Ժանին կը սիրէր։ Տեսաւ որ ինք կ'արհամարհուի, կը լքուի։

Մէկ թափով վազեց հօրը խուցը։

—Եթէ կուզէք որ անոր հետ ամուսնանամ, հայր, ըսաւ՝ դեռ Պ. Լանթէն գործը չհասկցած, եթէ կուզէք որ հետն ամուսնանամ, պէտք է ճամբարել...

—Եւ ինչո՞ւ։

—Հակառակորդ մը ունիմ։

—Հակառակորդ մը։

—Մանկամարդ աղջիկ մը զոր երբեմն տեսած էք, օրիորդ Ժանն տ'Արսի։

—Եւ ո՞վ ըսաւ քեզ ատիկա։

—Ընդհանուր տարաձայնութիւն կայ։

—Եւ կոմսը կը սիրէ՞ զայն։

—Ինք կը սիրէ կոմսը։ Անոր համար սէրէն կը մեռնի։ Երբ զանիկա տեսնէ կը խենդենայ... Ամեն մարդ գիտեց այս բանը... Եւ անիկա սիրուն է, հայր, շատ գեղեցիկ է։

—Եւ գուն կը նախանձի՞ս։

—Եթէ կոմսն ալ զանիկա սիրէ։

Դրամատէրը զոհունակութեան ժպիտ մը ունեցաւ։

—Զգէ որ ուզածներն ընեն ու բանն... Դուն Իրվուա կոմսուհի պիտի ըլլաս։

Այս վստահելով երեւոյթին առջեւ Իրմա աւելի արտասանդ զգաց ինքզինքը։ Սակայն և այնպէս որոշեց երթալ մաքառիլ իր թշնամիին հետ։ և յետմիջօրէի մը իր մայրը բաշեց տարաւ տ'Արքիներուն տունը։ Երկու ընտանիքները բաւական կը ճանչնային զիրար՝ այցելութիւն տալու համար։ Ժանին ժպտցին գտաւ, աչքերը սիրտնցայտ և ուռած՝ իրր թէ մանկամարդ աղջիկը լացած ըլլար։ Ուրախութիւն կը զգար, վասնզի այդ միամտութիւնը կը ցուցանէր թէ օրիորդ տ'Արսիի սէրը չէր փոխարինուեր։ Կը ցուցանէր թէ մանկամարդ աղջիկը կը տառապէր։

Իրմա, որուն սիրտն ուրախութենէ ուռած էր այս տեսարանին հանդէպ. խրոխտ, ամբարտաւան երեւցաւ։ Իր սէգ ձեւերովը փորձեց ջախջախել իր քոյրը ու թշնամի հակառակորդը։

Իր աչքերը արտակարգ փայլով կը շողային, վանդի չարտրութեամբ, գոհացած առեւտրութեամբ ու միանգամայն յոյսով ոգեւորուած էին։

Խօսակցութիւնը ճարպիկութեամբ դարձուց Իրվուա կոմսին վրայ զոր ամեն կերպով կատարեալ ազնուական մը յայտարարեց, և մինչ անոր վրայ կը խօսէր, անգիտցէրն կը գիտէր Ժանին դէմքը։

Մանկամարդ աղջիկն այն ատենն յուզուած էր որ չէր կրնար խօսիլ։ Կը վախնար ամենուն յայտնելու իր զգացումները։

Անոր վրայ խօսուած առենը ինք կը թարգուէր տեսակ մը ներքին տեսիլքի մէջ, ուր երիտասարդը կ'երեւէր անդիմադրելի ու գեղեցիկ։ Իր այտերուն ժժգունութիւնը անհետ եղած էր ու ատոնի կարմրութիւնն մըն էր յաղորդած, և իր աչքերը, բացակային պատկերովը լեփ լեցուն, կը յայտնէին թէ ինչ կը մտածէր անոր վրայ։

Տիկին Լանթէն որ հասկցած էր այն զգացումը որ գործել կուտար իր աղջկանը և որ կուգէր մասամբ մէջն մտնալ Իրմայի անգութ փորձին, յանկարծ հարցուց.

—Դուք աղ՞ուկ կը ճանչնաք, օրիորդ, Իրվուա մարքիզը։

Ժանն ուժգնօրէն վեր ցատքեց։

Յետոյ միամտօրէն ըսաւ.

—Այո, տիկին, կը ճանչնամ։

—Նոյն իսկ ինծի ըսին, աւելցուց Իրմա կեղծ ժպիտով մը, ինձի ըսին որ օրիորդը բոլորովին անզգայ չէր երեւցած կոմսին հրապոյրներուն։

Մանկամարդ աղջկան կարմրութիւնը չեչնուեցաւ։

—Եւ ո՞վ է ատիկա ըսողը, հարցուց։

—Զրոյց մըն է որ կը պտրտի։

—Ոչ ոք կրնայ գիտնալ իմ մտածումներս, ըսաւ օրիորդ տ'Արսի...

—Կրնան գուշակուիլ, ըսաւ Իրմա։

—Եւ ինչպէս։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵՇԳՇ. 27/9 ՀՈԿՏ. 1895

Տնտեսական հարցեր

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ ԵՒ ՄԱՔՍԻ ՎԻՃԱԿԱԳԻՐՔ ՎԵՑ ԱՄՍՈՒԱՆ

«Վաճառականութիւնն և արհեստագործութիւնը վերաբացուելու վրայ են»։ Այս է Լոնտոնի լրագրերուն ընդհանուր վճիռն, աչքի առջեւ բերելով կառավարութեան կողմէ հրատարակուած վեցամեայ հաշուեկշիռը Տէրութեան ելեւմուտից։ Բաղդատմամբ անցեալ տարւոյ համապատասխան վեցամսեկին, Սեպտ. 30ին վերջացեալ վեցամսեկին մէջ, Բրիտանեան Տէրութեան հասոյթք աւելի քան չորս միլիոն ոսկւոյ առաւելութիւն կը ցուցնեն։ Միայն վերջին եռամսեկին մէջ, հասութիւնն առաւելութիւն է 3,660,000 ոսկւոյ չափ։ Օգոստոս ամիսը ներս մտած ապրանաց մասին երեք միլիոն ոսկիի և դուրս ղրկուած ապրանաց մասին երկու միլիոն ոսկիի առաւելութիւն ցոյց տուաւ։ Անոնք անգամ որ կը գանգատէին թէ անգլ. վաճառականութիւնն իյնալու վրայ է, այս նպաստաւոր թուանշաններն ապացոյց կը համարին գործերուն վերաբացման։ Բաց ասած, ներածումներու և արտածումներու վրայ աճումն այնպէս բաշխուած է որ ամէն կողմ ժողովրդային բարգաւաճման նպաստաւոր վիճակի մէջ ըլլալը կը հաստատուի։ Անցեալ տարի Սեպտ. 30ին վերջացած եռամսեկին մէջ, 18,818,615 ոսկի հասոյթի վճարուեցաւ եղեմական գանձուն, և 1,380,660 ոսկւոյ հասոյթի մ'ալ ի հաշիւ տեղային տուրքերու։ Այս տարի Սեպտ. 30ին վերջացած եռամսեկին մէջ եղեմական գանձուն վճարուած հասոյթի գումարը բարձրացաւ 22 միլիոն 383,623 ոսկւոյ, և տեղային տուրքերու հասոյթն ալ առաւելութիւն կը ցուցնէ։ Առաւելութիւնը կ'երեւի մանաւանդ վրայ և ուտելեաց, ըմպելեաց և այլ սպառմանց ներքին տուրքերուն վրայ, որք կը յայտնեն թէ ժողովրդին բան գնելու կարողութիւնն աւելցած է։ Բարգաւաճման առաջին նշաններէն մին է այս։ Վաստկող տարին միայն կարող է ծախսել։ Երբ ճարտարական և վաճառականական գործեր դանդաղ ընթանան, շահերը քիչ կ'ըլլան, և երբ շահերը քիչ են, գնումներն ալ, սպառումներն ալ սակաւ են։ Ուրեմն, երբ սպառումներուն շատցած ըլլալն ապացուցուի, շահերուն աւելցած ըլլալն ուղղակի կ'ապացուցուի։ Գործերուն բացուած ըլլալուն ուրիշ որոշապացոյց մը սա է որ Դրոշմի տուրքն, որ 1894 Սեպտ. 30ին վերջացած եռամսեկին 3 1/2 միլիոնի չափ արտադրած էր, այս տարի նոյն եռամսեկին 5 1/3 միլիոն արտադրեր է։ 1890ին Պերինկեան Տան ձախողուածէն ի վեր, Դրոշմի տուրքն այսքան հասոյթաբեր եղած չէր Անգլիոյ մէջ (երբ ամսուան մէջ 5 1/3 միլիոն), ի բաց առեալ 1894ի վերջին եռամսեայն, երբ 15 միլիոն անգլ. ոսկիի ռուսական փոխառութիւնը մը հանուեցաւ Լոնտոնի հրապարակին վրայ։ Վերջին 5—6 ամսուան միջոցին, Լոնտոնի հրապարակին վրայ առաջադրութեան համար հաստատութեան ներկայացուած գրամագլուխն աւելի է քան 1894ի վերջին ամիսներու մէջ ներկայացեալ գրամագլուխն, և գրեթէ եռապատիկ աւելի է քան համապատասխան գումարն 1893 տարւոյ, որ վերջին ժամանակներս առեւտրական գործերու ամէնէն դադարեալ շրջանն էր Անգլիոյ համար։ Այս ևս ժողովրդային հաստատութեան ակներեւ նշաններէն մէկն է։— Առաւելութիւնն այն դրամագլխոյ որք կը ստորագրուին՝ իբրև բաժնեմուղթ, արժէթուղթ, կամ պարտատուղթ՝ նոր Ընկերութեանց կամ ձեռնարկութեանց, անհատական կամ պետական։

* * *

Տէր Թէլէֆ, այս թուանշաններու բաղդատութիւնը ներկայիէն ետքը, կ'ըսէ։ «Կան այսպիսի շատ մը վաւերական նշաններ թէ մեր մտահոգուս վրայ ենք անտեսական յոսի շրջանին վախճանին որ սկսաւ Պէրլինկեան կարգադրութեամբ, և խաղաղութեան զանազան ստորագրութիւններ անցաւ Արժանդինի Հանրապետութեան սեղանաւորական ձախողուածին առթիւ, Աստրալիոյ գանձային չրխմութեանց առթիւ, ինչպէս նաև Ամերիկեան դրամական հրապարակի անստուգութեանց առթիւ։ Անգլիոյ մէջ ամէն դասակարգ և ամէն անհատ աննպաստ հակահարուածը կրեցին այս ձախողուածներու։ Առեւտուրը սահմանափակեցաւ։ Անոնք որ յառաջագոյն շահագիտութեամբ պարապած էին՝ սկսան ամուր պահել դրամին՝ ի հարկին նեղը չմնալու համար։ Ամէն կողմէ ծախքերը կրճատեցան։ Գնումները պակսեցան։ Ամէն անոնք ալ որ ուղղակի մասնակից չէին սեղանաւորական ձախողուածին հետեւեցան ընդհանուր յետաշրջութեան, ահաբեկեցան, և իրենց գլխաւորներն ամրապէս կոճկեցին։ (քանկին պահեցին)։ Հետեւապէս, աւարտելով ապրող դասերը տառապեցան գործ չըլլալուն համար, քանի որ ամենէն աւելի կը նեղուէին այն արհեստագործք, այն գործաւորք որք կեանքի պերճանքն, արդուզարդերն ու շռայլութիւններն արտադրելու և բաշխելու պաշտօն ունին։ Այն սեղանաւորական ձախողուածոյ յետոյ ղեկութեան հետ անոնց յառաջ բերած երկիւղին ու տագնապին ալ փարատելն անշուշտ պիտի քաջալերէ զամէն որ բանաւոր չափով մը իւր քսակին բերանը բանալու, և առանց շռայլութեան գիմելու, բաւեկեցութեան օրինաւոր պահանջումներուն համեմատ ապրելու։

«Այս տարադրութիւնը քաջալերող երկու կարգի իրողութիւններ կան։ Նախ, դրամի յորդառատ աղբիւրներն, որք երկար ժամանակէ հետէ փակեալ մնացեր էին, հիմակ համարձակ կը հոսին, այնպէս որ այն չահը զոր մարդիկ կրընան ձեռք բերել չափաւոր եկամուտներէ իրենց ըրած խնայութիւններէն՝ չէ այնքան կարեւոր որ իրենք զիրենք զրկեն խնայութիւններ ընելու համար։ Բայց ասի, Անգլիոյ ստուար միջին դասակարգն, երբ նիւթական միջոցն ունենայ, ամէն ժամանակէ աւելի տրամադիր է դրամ ծախսել իւր ընտանեաց առողջութեան, ուսման և բարեկիրթութեան, հագուստին ու կապուստին և զուարճութիւններուն համար։ Երկրորդ շարժառիթն որով անգլիացի ժողովուրդը կը քաջալերուի ինքզինք ծախքի համար շնեղելու և հանդարտութեան բարեկեցիկ կեանք մը վարելու՝ այն համոզումն է թէ՝ Լորտ Սալիսբերիի արդի Վարչութեան օրով, որուն երկարաձգութիւն մը ապահոված է ըստ խորհրդարանական դրութեան, Անգլիոյ երկրի ապահովի վայելելու։ Զինուորական մը ապահոված է ըստ խորհրդարանական դրութեան, Անգլիոյ երկրի ապահովի վայելելու։ Զինուորականի մասնաւորած վերջնագիրը՝ չի դպչիր մեր հանրային կամ ընկերային կեանքին, որով տեղի չկայ խաղաղութեան պահպանման մասին տարակոյս յղանալու։

«Միակ ստուերն որ կայ սոյն գուարթ պատկերին վրայ՝ Մեծին Բրիտանիոյ Երկրագործութեան վիճակն է։ Դժուար է հասկնալ թէ երկրագործութիւնն ինչպէս բաժին պիտի ստանայ գործոց վերաբացումէն և ուրիշ ապարէշներու վայելած բարիքներէն։ զի անգլիացի ժողովուրդն աւելի ցորեն պիտի չսպառէ, և մինչեւ իսկ եթէ սպառել ուզէ։ Անգլիոյ մէջ բուսած ցորենն արդէն չի բաւեր։ Բայց կան երկրորդական արհեստներ որով ապրողները, կամ գիւղատնտեսը կրնայ հարուստ հասարակութեան մը պէտքերն հոգալ, և ասոնք մինչեւ մէկ ատենան դարման պիտի տանին երկրագործին դժբախտութեան։

«Այս վիճակագրական տեղեկութեանց երեւան բերած գլխաւոր իրողութիւնը սա է որ դրամ ունեցող մարդիկ վերստին քաջալերուած են զայն ծախսելու, փոխանակ պահելու, և հետեւապէս, կընանք յուսալ վերաբացումն արհեստական և առեւտրական գործոց։ Կընանք յուսալ որ անգործներուն աւելի գործ պիտի տրուի։ և աւարչէքներ ու թափառիկներ ոչ միայն չպիտի զեղչուին, այլ բարձր պիտի պահուին, որով ամէն դասու ժողովուրդ աւելի գոհ պիտի կարենայ ապրիլ։»

Քաղաքական կացութիւն

ՌՈՒՊԱ.— Սպանիացւոց պաշտօնական խօսքին համեմատ, նոր յաղթութիւն մը տարեր են ի Ռուպա։ Էչակեր զօրավարին կոչապալ գետին մտնելու։ 25ին բախեր է Մաշէյի հրամանաց ներքեւ զտնուող Ռուպացի զօրախմբի մը։ Սպանիա ցիք ձեռք ձգեր են թշնամին։ բոլոր դիրքերը։ Ռուպացիք ցրուեր են։ Մաշէ սպանուեր է չգիտենք բանիերորդ անգամ ըլլալով։ զի ասիկ առջի սպանումներէն ետքն ողջնցաւ, և նորէն հրապարակ եկաւ։ Կռիւն եռին ժամ տուեր է։ Ռուպացիք չատ զէնք և ռազմամթերք թողեր են ճակատամարտի դաշտին վրայ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇԻ.—Մոսքուայէ Օտեսա բերուեցան ընդ ամենայն 37 ֆրանսական կենդանի կշռոյ 13 զանգակները զոր հապէշական Եկեղեցւոյն նուիրած են Մոսքուայի, Նիժնի Նովկորոտի և Եարոսլաւի ռուս ժողովուրդը։ Ռուսական չոգենաւ մը գանոնք պիտի տանի մինչեւ ԲօրՍայիտ, ուստի Մատակաքար գացող ֆրանսական չոգենաւ մը պիտի տանի Օպջ, ուր ֆրանսացի կառավարիչը պիտի յանձնէ Մենելիք Թագաւորն մարդոց։ Հետեւապէս, առաջիկայ Ս. Մենդեան տօնին պիտի կրնան հնչուիլ եթովպիոյ մէջ։

ՊԱԼԴԻԿԵԱՆ ԶՐԱՆՑԻՆ վարչութիւնը ծանոյց թէ Ջրանցին յատակը խորունկութեան վերջին կէսը բերուած է մէկ ծայրէն մեկն, և Լուրին մէջ մինչեւ ութ մէտր ընկղմող ամէն նաւեր կրնան անցնիլ առանց վախի։ Թէև վճառական նաւեր դեռ ընդհանուր կերպով չեն գործածեր այս Ջրանցը, բայց արդէն իւր ծախքը կը հանէ Ջրանցն, և շահ մ'ալ կը թողու։

ԶԻՆԱՍՏԱՆԻ մայր-կայսրուհւոյն յաուսկ խնդրանքը։ Լի-Հունկ Զանկ փոխարքայն Բիբին գնաց։ Արդէն չատ մտերմութիւն խօսեցրդական է անոր։ Անգլ. թղթակից մը նկատելով այս անուանի կին։ քիչ քաջալերանք ընաւորութեան զանազան զգայական կէտերու վրայ կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ կառարինէ կայսրուհին կը յիշեցնէ։

ԶԻՆՈՒ մայրաքաղաքն ի կեդրոնական Զինաստան աւելի ապահով վայր մը փոխադրել որոշեր է Զինու կառավարութիւնն, որ վարչական վերակազմութեան ուրիշ կարգադրութիւններ ալ ըրեր է։

ԱՌՈԳԱՅԻ ԴՈՒԲՄՆ, եղբօրորդի Իտալիոյ թագաւորին, Փարիզ գնաց։ իւր քեռեկալին՝ Փորդուկալի թագաւորին ի Հաւատարութեան համար կարգադրութիւններ ընելու։ Որովհետեւ Առոգայի դուքսն հոս, Փորդուկալի թագաւորին պէս։ խնամի է Օրլէանեան գերդաստանին, Օմալի դքսին հետ ձայնց Շանդրլիի պատմական և պատուական զղեակին մէջ, զոր ձեռնազարդ դուքսը նուիրած է՝ իւր անդին աբուհատական գանձերով հանդերձ՝ Ֆրանսական Ակադեմիային, որոյ անդամն է։

ԼՈՊԱՆՈՎ ԻՇԽԱՆԻՆ տրուած հաղկոյրը Պ. Ռիպոյի կողմէ՝ նոր տոմբ մը եղեր է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին առանձին երկար խորհրդակցութեան Ֆրանսայի վարչապետին հետ։

ՊԱԼԲԱՆԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐ. — Պելգրատի մէջ 1 1/4 միլիոն ֆր. ով ընկերութիւն մը կը կազմուի ապանանոցներու շինութեան համար, ուր մարդուած խոզերու և արջառներու միսը պիտի կրնայ ղրկուիլ Աւստրիա-Հունգարիա։

—Գերմանական խմբակը չուզեր ո՛և է մասնակցութիւն ունենալ Սերպիական նոր փոխառութեան։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ երիտասարդ գահաժառանգին կուրծքի հիւանդութիւնը ծանրացեր է։

ԱՒՍՏՐԻԱ.—Նոր գոհացում մը տրուեցաւ Հունգարիոյ բաժնին։ Արտաքին գործոց նախարարն, որ կնռնաւոր է «Նախարար Արտաքին գործոց և Կայսերական Տան», այսուհետեւ պիտի յորջորջուի «Նախարար Արտաքին գործոց և Կայսերական ու Արքայական Տան» կամ «Վերին Իշխող Տան»։ Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր Աւստրիոյ Կայսր է և Հունգարիոյ Թագաւոր։ Այս նոր անուանակոչութեան համեմատ, Արտաքին գործոց նախարարը նաև Հունգարիոյ շահերն ի նկատ պիտի առնու պաշտոնապէս։ Այս փոփոխում որոշուեցաւ Վատիկանի հետ ծագած խնդրոյն պատճառաւ։ զի որպէս կը յիշուի, Քանոքի Կոմս, Հունգարիոյ կառավարութեան կարծիքը չառնելով ի նպաստ Վատիկանի յայտարարութիւն մ'ընելուն համար, ստիպուեցաւ հրաժարիլ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԱՐԻԶ, 7 Հոկտ.—Հանրապետութեան նախագահն ընդունեց Սերկէյ մեծ-դուքսն և Առոգայի դուքսն, եղբօրորդի Իտալիոյ Թագաւորին։

—Ցունատանի Նեքոլա իշխանը մեկնեցաւ, Հանրապետութեան նախագահին մնաք բարով ընելէ յետոյ։ իշխանը ջերմակալութիւն յայտնեց Ֆրանսա անցուցած ատեն իրեն ցոյց տրուած մեծարանքներուն համար։

—Պիկնեռնէ ծովակալ Թամաթավ հասաւ։ Անմիջապէս գործադրեցաւ ոսկան՝ Տիւշէն զօրավարը կղզւոյն արեւելեան ծովեզերքին հետ ալ ուղղակի հաղորդակցութեան մէջ դնելու համար, ինչպէս է արդէն արեւմտեան ծովեզրին հետ։

—Պառոն Ալֆոնս ռը Ռոշիլտ 100,000 ֆր. տուաւ Մատակաքարէ դարձող վիրաւորուած և հիւանդացած զինուորներուն ի նպաստ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թանանարիվէ կը հաղորդուի թէ Մատակասքարի Թագուհին յայտարարութիւն մը հրատարակելով բանակը կ'ամբաստանէ իրը փատ և կ'ըսէ թէ ինք որոշած է քաղքէն դուրս չելնել։ Հովանիները կը շարունակեն դիմադրել Ֆրանսացիներուն։ Օտարազգիք ալ եւ չեն կրնար մայրաքաղաքէն մեկնիլ։ որովհետեւ Հովա կառավարութիւնը բեռնակիրներուն արգիլած է դուրս ելնել, քանի որ քաղաքին մէջ իսկ իրենց ծառայութեանց պէտք կրնայ ունենալ։

—Ֆրանսական բանակը Թանանարիվ մայրաքաղաքէն միայն 30 մղոն հեռի է։ (քանի մը ժամու ճամբայ)։ Հովայք վիրջին զիմադրութիւն մը պիտի ընեն Ամպոհիմինկա, մայրաքաղաքէն 20 մղոն հեռի, արեւելեան ճամբուն վրայ։

ՄԱԺՈՒՆԿԱ.—Զօր. Տիւշէն իւր բանակատն աւելի եւս մօտեցուց Հովա մայրաքաղաքին, և ինքն ալ Պապայ հասաւ։ Հովայք ետ քաշուեցան, այրելով գիւղերն, որպէս զի Ֆրանսացիք ուտեստ և պատսպարութիւն չգտնեն հոն։

ՀՈՆԿ-ԿՈՆԿ.—Բուչէնքի անգլ. դեր-հիւպատոսը դարձաւ Բիքին, տեղեկագիր տալով անգլ. դեսպանին, յայտարարող թէ անօգուտ է քննութիւնն յառաջ տանիլ, որ զաւեշտ մը դարձած է. զի օտարազգի և տեղացի քննիչք անհամաձայն են բոլորովին։

ՊՐԻՍԷԼ.—Օթիների մօտ չոգեկառքերու ընդհարում մը պատահեցաւ. 18 հոգի մեռան. 100 հոգի վիրաւորուեցան։

«ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԷՐ»ԻՆ ԱՆՃԻՇԴ ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ» ՄԷՋ

Հայրենիքի մէջ արժանօք ըսեմ թէ զարմանօք Ուսումնասէր Ընկերութեան մի հեռագիրը կը գտնենք, ծանուցանող թէ մեր խօսքերն անճիշդ էին։ ի՞նչով կրնան անճիշդ ըլլալ իմ խօսքերս այս մասին։ Բացատրութիւն կը պահանջենք հրապարակաւ։(*)

(*)։—Մենք ևս կը զարմանանք որ այն ըսկանական անդէպ հեռագիրը քաշէն հաքն Իզմիրի «Ուսումնասէրը» ո՛ և է բացատրութիւն չտուաւ հրապարակի վրայ։
Ս. Խ.

Ի Բ. ԴՈՒԲՆԻ.—Բոլոր դեսպանք իրենց առաջին թարգմաններով առջի օրը Բ. Դուռը գացին եւ շնորհաւորական այցելութիւն տուին Արտաքին գործոց Նորընտիր Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի։

Նախարարութեան բոլոր պաշտօնեայք նոյն օրն իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին Ն. Վսեմութեան։

Պ. ԲԱՆՁԱ.— Մայրաքաղաքիս իտալական նորընտիր դեսպան Պ. Բանձա, որ այժմ Թօրինօ կը գտնուի, ամսոյս վերջերը Գահիրէ պիտի երթայ, ուրկից մայրաքաղաքս պիտի գայ։

Տիկին Բանձա ու որդին յետոյ հոս պիտի գան։

—Դեսպանատան գործակատար Պ. Գօրլաթի չաքթուս վերջերը Թարապիէն Բերա պիտի վերադառնայ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Նէլիտօֆ առջի օրը, մէկ քանի տիկիններու հետ, Պէշիւքտերէէն Բերա իջաւ դեսպանատան Պեօյ-ԿԷրէք շրջանակով։ Իրիկուան երբ Թէփիտանէի ծովեզրէն շրջանակոյկ պիտի նստէր Պէշիւքտերէ դառնալու, շրջանակոյկը մեքենայի բանդարում մը ունենալու. ուստի Պ. Նէլիտօֆ Թէյֆիք պահականաւով Պէշիւքտերէ դարձաւ։

—Դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Մաքսիմօֆ, որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, առջի օրը Օտեսայէն մայրաքաղաքս դարձաւ։

ՍԵՐԳԻԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ քարտուղար կարգուած է Պ. Աբօսթոլիվիչ, որ մինչեւ հիմա փոխանորդաբար կը վարէր այդ պաշտօնը։

—Ամէրիկի սերպիական փոխ-հիւպատոս Պ. Վասիլիէվիչ Մանասդիրի փոխհիւպատոս կարգուած է։

ՕՍՄ. ՊԱՆՋԱՅ նոր մասնաճիւղն, որ երէկ առաւօտ բացուեցաւ, հաստատուած է Գալատիոյ խանի տակ։ Գործառնութիւնք արդէն սկսած են։

ՋԱՄԻՋ.— Մինչեւ անցեալ շաբաթ օր Իզմիրի հրապարակը տարուած են 262,800 կենդանիներ չամիչ, որոց 212,800ը ծախսուած են։ Անցեալ տարի նոյն թուականին 213,700 կենդանիներ ժամանած և 155,700ը ծախսուած էր։ Անցեալ շաբաթուն ընդ ամենը 26,800 վաճառուած է. անցեալ տարի նոյն թուականին վաճառուած էր 29,300 կենդանիներ։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ շոգենաւային ընկերութեան նոր չինել տուած երեք շոգենաւերէ մին՝ Սէնդրասֆ՝ նման Հապսպուրգի ու ԲէլէֆՊատրի, այս իրիկուն Պոլսոյ նաւահանգիստը կը ժամանէ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. — Կայս. կառավարութեան անունովն ու հաւատարիմ Սկիւտարէն մինչեւ Պաղտատ ու Պասրա երկաթուղի մը չինելու համար մատուցուած ծրագիրը ու յատակագիծերը յանձնուած են Հանրագուտ շինութեանց Նախարարութեան մասնագէտներու ժողովին նկատմանը։

ՕՈՒՆԱՑ Պատրիարք Աւետ. Տ. Անթիմոս, որ անցեալ շաբաթ օրէն ի վեր իր բնակարանը կը գտնուէր՝ ի Գնալը, երէկ Ցէնէր դարձաւ։

ԽՈԶԿԱՂԷՆ.—Այտրնի ու Նազիլլիի կողմերը յառաջ եկած խոզկաղինների երկու տեսակ են՝ լերան բերք ու դաշտի բերք։ Լերան բերքի իւրաքանչիւր կենդինարը միւսէն առնուազն քսան դրուշ աւելի կը ծախուի։ Մինչեւ հիմայ այդ երկու տեսակներն իրար կը խառնուին և գնոյն այդ տարբերութեանը պատճառաւ, հիմնական գանձը կը վնասուի։ Արդ, որոշուած է որ առանց փոխարերութեանը պահուն իւրաքանչիւր տեսակին համար զատ ընկալարիր տրուի և տասանորդի տուրքն Իզմիրի մէջ գանձուի։

—Այտրնի նահանգին Իտարէի ժողովոյ անդամներէն Սատրզ պէյ հեռագրած է Ներքին գործոց նախարարութեան թէ խոզկաղինի տասանորդի տուրքն, որ ուղղակի կը գանձուի, եթէ վարձակալութեան տրուի, շահաւոր պիտի ըլլայ երկտական գանձուն։ Նախարարութիւնը պաշտօնագրով մը այդ հեռագիրը ղրկած է Եմտական Նախարարութեան։

ՌՈՂԵՐԱՆ Ի ԴԱՒԱՌՍ. — Սեպտ. 23էն 25, Պրուսայի քաղաքին մէջ քոլերաէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

Էրտեքի մէջ Սեպտ. 24ին նոր դէպք մը պատահած է այն տան մէջ, որ վարակուած ըլլալով շրջայի տակ առնուած էր։

ՕԳՄԷՑՏԱՆի հրապարակին վրայ միքրոպագնական աշխատանոց մը պիտի կառուցուի և Տոքթ. Նիքօլի տեսչութեանը տակ գտնուած միքրոպագնական աշխատանոցը հոն պիտի փոխադրուի։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆն որոշած է փրկել տալ այն դեղահատներն զոր, Փոդերանոցի նախորդ պաշտօնեաներէն Շէֆիգ պէյ պատրաստած է քոլերային դէմ։

ԽՈՐԵՐԴԻ Պիմուրքէ գաւառակին մէջ դատարան մը կազմելու համար որոշուած էր որ ամէնէն մօտը գտնուած և քիչ գործառնութիւն ունեցող գաւառակի մը դատական պաշտօնեաները Պիմուրքէ փոխարերուին։ Արդ, եպարքական պաշտօնագիր մը հրամայած է Դատական նախարարութեան որ այդ դատարանին կազմութեանը ձեռնարկուի։ Նախարարութիւնն ալ կազմութեան յատուկ հարկ եղած գործողութիւնները կատարելով, ծանուցած է նոյն նահանգին դատական պաշտօնէից։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութիւնը նկատելով որ այդ պաշտօնատան կողմէ երբ կալուածի մը համար դատ բացուի անհատներու դէմ, Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայք թէեւ կալուածատիրոջ փոխանորդի հանգամանքն ունին, սակայն այլ և այլ տեղերու մէջ անոնցմէ փոխանորդագիր կը պահանջուի, գրած է ձեռնհաս իշխանութեան որ այդ կարգի պարագաներու մէջ փոխանորդագիր չը պահանջուի։ Ձեռնհաս իշխանութիւնն ալ խորհրդակցութեանց ձեռնարկած է։

ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ շրջանակները, ըստ յանձնարարութեան Բաղաքապետութեան, մաս առ մաս կը տեղեկագրեն թէ մայրաքաղաքիս ու շրջակայքը մէջ ո՛րչափ խաղտորդարաններ ու այդ կարգի գործարաններ կան, ի՛նչ ընդարձակութիւն ունին և ի՛նչ դիրքի վրայ կը գտնուին։

Բաղաքապետութիւնը, նկատելով որ այդ կարգի գործարաններէ ոմանք թաղերու մէջ կը գտնուին, ինչ որ անյարմար է հանրային առողջապահութեան տեսակէտով, որոշած է գայնս ուրիշ տեղեր փոխադրել։

ՄԱՔՍԱԳԻՆ վերատեսչութիւնը տարաբարեր չինել տուած է Դալաթիոյ քարափանց վրայ, ուր մաքսային պահապան պաշտօնեայք ձեռնարկած են իրենց պաշտօնին։

ԳԱԼԹԱԿԱՆՔ.—Իզմիր ժամանած չէրքէս գաղթականներէ ութ հարիւրը Էնկիւրի ղրկուած են։

ՍԱԳԻԶ կղզւոյն մէջ Տէքօվիլի դրութեամբ երկաթուղի մը պիտի չինուի քարահանքերէն մինչեւ ծովեզր քար փոխադրելու նաւահանգստին ու քարափին չինութեանը համար։ Ցատակաձեւերն ու քարտէսները մատուցուած են Հանրագուտ շինութեանց Նախարարութեան։ Քարափին ու նաւահանգստին չինութեանը յատուկ շոգենաւերու, մագուններու, մակոյկներու, մեքենաներու և այլ գործիքներու մեկ տուփարն ալ մատուցուած է նոյն նախարարութեան։ Ատոնք, ըստ պայմանագրութեան, մաքսատուրքէ զերծ պիտի մնան։ Ասոնց ընդհանուր արժէքն 600,000 ֆրանք կը հաշուուի։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Էմին պէյ Գոսովի նահանգին բոլոր խճուղիները, կամուրջներն և այլն քննելով մայրաքաղաքս վարձած ու տեղեկագիր մը մատուցած է նոյն նախարարութեան։

ԱՆԱՏՕԼԻՈՒ երկաթուղեաց ընկերութիւնը Էսկիշէհիրէն մինչեւ Էնկիւրի՝ գծին երկայնութեամբը տարաներ պիտի չինէ, ուր պիտի բնակին պահապան հեծեալ զօրքեր։

—Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութիւնը, իրեն եղած գիմումի մը վրայ, պատրաստակամութիւն ցոյց տուած է, առանց երաշխաւորութեան գումարի, տասը քիլոմեթրոց գիծ մը չինել՝ մեծ գիծէն մինչեւ Ատաբազարի քաղաքին կեդրոնը։

ԲՈՒՍԱՅԻՏ Օմ. Պանքի ճիւղին տնօրէն Պ. Մթուարդ հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդած է Պրուսայի ճիւղին տնօրէնի օգնականը։ Բուսայիտի գերտնօրէն Պ. Բինօլտի մայրաքաղաքս փոխադրուած է։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ կառավարութիւնն որոշած է ընդհանուր հիւպատոսութիւն մը հաստատել ի Գահիրէ։

ՄԱՂԵԱՆՑ.— Նէվշէհրի, Գոսովի, Պարթէնի, Էնկիւրիի, Սինոպի, Գոմանովի, Կիւմիւլճինէի, Անչէլէպի և Պիթլիսի կողմերը տարաց միջեւ ծաղկախտ եւ բեան եղած ըլլալով, պատուանոցի աշխատանոցին միջոցաւ պատուաստի հիւթեր ղրկուած են այդ կողմերը։

ԿԱՅՍ. ԱՆՁՆԱԿԱՆ Գանձուն նախարարութեան կայս. կալուածոց կալուածագրերու անօրէն կարգուած է նոյն ճիւղին վարչական ժողովոյ քարտուղար Բարդպ պէյ, փոխանակ վախճանեալ Ալի Բիզա էֆէնտիի։

ՀԱՆՐ. — Սպայակոյտի դեր-գնդապետ Բիֆաթ պէյի պաշտօն յանձնուած է քննութիւն կատարել Գասթէմունիի Սինոպ գաւառին Պոյատա գաւառակին Թօրան գիւղաքաղաքին Օտէլիք անուն տեղը գտնուած զառիկի (արաէնիք) հանքի մը նկատմամբ։

ՈՐԹԱԼՈՒԻՃ. — Եւրոպայի մէջ փորձուած է որ որթատունկերու հոգէն վեր եղած մասն եթէ ժամանակ մը ջուրի մէջ գտնուի, զարման մէջ որթալուիճի ճարակման դէմ։ Այս գրութիւն օսմանեան երկիրներու մէջ ալ սկսած է փորձուիլ։ Իզմիրի կողմերն, ըստ այդ գրութեան, ջրոտ տեղերու մէջ որթատունկեր կը հասցուին և անոնց արտօնագրեր կը տրուին՝ տասը տարի տասանորդի տուրք չառնելու պայմանաւ։

ՄԻՍ. — Թաղապետութիւնը հրաման տուած է մասնաճառներուն որ կորուած միսերը թէէն վանդակներու մէջ դրուին, որպէսզի այլ և այլ պատճառաւ չուտով չաւրուին։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ. — Արքունի Փոդերանոցին մէջ օսմանեան կեղծ ոսկի մը տարրալուծուելով հաստատուած է թէ՝ բաղադրութիւնն է հարիւրին վեթասունը՝ պղինձ, երեսունը՝ կապար և միւս մասերը՝ ղէկի։ Դրամին եզերքի կորուածքները անկանոն են և խուլ հնչուն մը ունին։ Առ այդ հրահանգ ղրկուած է ամէն կողմ՝ ուշադրութիւն ընելու համար։

ԳԱՐՆԶՈՒՐ.—Հանրային Պարտուց վարչութիւնն, իրեն եղած գիմումի մը վրայ, որոշած է տեղական գարիպուրերէն առնուած տուրքին վրայ հարիւրին հինգ դեղ մը ընել և իր այս որոշումը մատուցած է Եմտական Նախարարութեան։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ հանրակառքեր բանեցնելու համար թէեւ մենաշնորհ խնդրուած էր, սակայն այդ մենաշնորհ չպիտի կրնայ տրուիլ, որովհետեւ հակառակ կուգայ նոյն քաղաքին թրամուէյի ընկերութեան ունեցած մենաշնորհի տրամադրութեանց։

ՄԵԾ ԿՂԶԻԻՆ մէջ կառուցանելի մեծ օթէլին շինութեան պիտի սկսուի։ Այդ չենք, որ ստորնայարկէն զատ չորս յարկ պիտի ըլլայ, 19,200 քառակուսի կանգունի չափ պիտի ըլլայ։ Շինութեան սկսելու համար արտօնութիւն խնդրուած ըլլալով, խնդիրը Բ. Դրան մատուցուած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրաման ստացած է Էրէնքէօյի, Իզմիրի և Մաղնիսիա այգիներուն մէջ փորձել այն դեղն, զոր Ֆրանսայի մը գտած է այգիներուն մէջ երեւան եկած մէկ քանի տեսակ հիւանդութեանց համար։ Կատարուած փորձն եթէ յաջող արդիւնք ունենայ, դեղին գործածութիւնը պիտի ընդհանրացուի։

ՇԻՐՔԷԹի ԽԱՑՐԻԵԼԻ եկմական 1310 տարւոյ հաշիւները քննուելով, որոշուած է գոյացած հասոյթէն իւրաքանչիւր բաժնի համար վաթսուն դրուշ վճարել իբրեւ շահաբաժին։ Վճարման գործողութիւնք սկսած են։

ԱԼԱՇԷՀԻՐԷՆ Գարահիսար շինուելիք երկաթուղւոյ շինութիւնք պիտի սկսին հոկտեմբեր 12ին, ի ներկայութեան Այտընի կուսակալին և այլոց։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նահանգին Տէքթէրտար Սապիթ էֆէնտի հիւանդ ըլլալով, արձակուրդ ստացած և ճամբայ ելած է մայրաքաղաք գալու համար։ Սապիթ էֆէնտի իրեն փոխանորդ կարգած է նահանգին հաշուակալութեան պաշտօնեայներէ մին։

ՊԱՃԱՐԱԽՏ. — Անասնոց առողջապահութեան յանձնաժողովը երէկ խորհրդակցութիւններ կատարեց Ատաբազարի մէջ հրեւան եկած պաճարախտն անհետացման համար ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ։ Յանձնաժողովը որոշեց հոն զրկել անասնոց առողջապահական քննիչ Պ. Ֆիթթէրն և հրկրագործական մասնագիտաց ժողովոյ անասնաբուժական ճիւղին քննիչի օգնականներէն Սիմոն էֆէնտին, որպէսզի հոն գտնուած անասնաբոյժներուն միանալով հարկ եղածն ի գործ դնեն։

ԻԶՄԻՐԻ լրագիրներուն մէջ կը կարդանք թէ Շարբէօյի մէջ հայ մը սակայ վաստկելու համար նոր հնարք մը գտեր է։ Կարգ մը անասունները նախապէս դեղով մը կը հիւանդացնէ և յետոյ զանոնք կը դարմանէ եղեր՝ ինքզինքին անասնաբոյժի ձեւ մը տալով և այդպէս բաւական սակայ կը չահի եղեր, սակայն անասնոց տէրերէ մին կասկածելով իմաց տուեր է կառավարութեան, որ քննութիւն կատարեր ու խարդախութիւնը երեւան հաներ է։ Կեղծ անասնաբոյժը ձերբակալուեր է ու դիմերը դրուեր են։

ՄԱՆԱՍԴԸՐ-Սելանիկի երկաթուղւոյն հասոյթն 1894 տարւոյն 4,437,521 դրուշ ոսկեդրամ եղած է։ Մախքն է 2,218,008 դրուշ։

ԱՑՏԸՆի երկաթուղւոյն սեպտ. 16ին աւարտող շաբթուան հասոյթն եղած է 1,103,274 դրուշ։ Անցեալ տարի նոյն միջոցին 1,068,157 դրուշ էր։ Տարւոյս սկիզբէն ի վեր երեսունը ինը շաբաթներու ընդհանուր հասոյթն եղած է 8,928,420 դրուշ։

ԴԱՏԱՐԱՆ. — Վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղը վաւերացուց Նախնական դատարանի մէկ վճիռն, որով Համոի անուն մարդ մը ի Պօյանը գիւղ բռնի տուն մը մտած ըլլալուն համար, վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած էր։

—Պոլսոյ պատժական ատեանը մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Իլիա Ավրամ անուն անձն, որ Պալաթու մէջ խանութի մը ապակիները կոտրելով թէ՛ խանութպանին և թէ ոստիկան Իսմայիլ Հադգը էֆէնտիի դէմ գէնք բռնած էր։

—Վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղն երէկ վաւերացուց նախնական ատենի մէկ վճիռն, որով Ալի անուն մարդ մը Հիւսմէտտին անուն ազու մը մահուանը պատճառ եղած ըլլալուն համար, վեց ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած էր։

—Բեքոյի պատժական ատեանը երէկ տասնըվեցնդ օրուան բանտարկութեան դատապարտեց Զէյնէպ անուն կինն, որ Թէբտաշն անուն ուրիշ կին մը ծեծած ու վիրաւորած էր։

ԱՐԿԱՆԹ. — Բարեանց ընկերութեան մասնաճիւղերէ մին, որ երէկ չոգենաւի մը ետին կապուած քար կը փոխադրէր, Գընալբի ու Թէնէր Պաղչէի միջեւ ընկղմեր է։ Մէջը գտնուող երեք անձեր ազատուեր են։

—Երէկ, Սիրբէնիի առջեւ մասնաճիւղ մը նաւակ մը ընկղմեց, սակայն մէջը գտնուողներն ազատուեցան։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը ՀԱՍԱՏ արտասանութեան և դէմքը կը ռեւեցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան իկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան՝ ի՞նչ նշէ կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնագործ անձերու դիմել Տքթ. Պառիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կընայ տեղը դնել ներքուն և անարատ ակռաներն, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմ-չի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պառիի՝ լիսվին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ Ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Մեծ փողոց, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։ 413

ՕԴԱՊԱՐԻԿԻ ՓՈՐՁ

Պ. Քաբացցա կատարեց իր յանդուգն վիրիկը, որուն յաջորդեց ցնորագին վայրէջքը Լաքէնի մօտ, քիչ հեռու այն տեղէն ուր սեպտեմբեր 15ին տեղի ունեցաւ օդանաւորդական սոսկալի ազէտը որուն մասնամանութիւններն ամեն յիշողութեանց նեկիկայ են։ Երիտասարդ օդանաւորդը ցոյց տուաւ իր սովորական պատրաստութիւնը։

800 կամ 900 մէթր բարձրանալով Պ. Քաբացցա, որուն կը հետեւէին հազարաւոր հանդիսատեսներու աչքերն յուզմամբ, պատուեց իր օդապարիկը։ Պատառուածքը առաջ գալուն պէս՝ տեսան որ օդանաւը սաքեցաւ, երկարեցաւ տանձի ձեւով և յանչիկ մարեցաւ ինկաւ նաւակին վրայ։ Գրէթէ անմիջապէս անկարգելը (Քաուալիոր) օդին ընդդիմութեան ազդեցութենէն, պարզուեցաւ գմբէթաձեւ։ Նաւակին կապող պարանները կը լարուէին։ Այն ատեն նաւակը մեզմիւ իջաւ, կատարեալ ուղղաձգութեամբ և գրէթէ առանց օրօրումի, և ի վերջէն, գետին կ'իջնար։

Այս միջոցին, ամիսիսը որ վայրէջքը կը դիտէր Վիլպրոքի դարափներէն՝ վազեր է դէպ ի էջքին տեղը, անոնկարգելի խանգավառութեամբ։ Ծափահարութիւնները կը թնդային ամեն կողմէ. ամեն օր կուգէր սեղմել անվեհեր օդանաւորդին ձեռքը որ, սեղմուելով, հրաւերով ամեն կողմէ քառորդ ժամէն հազիւ հասաւ քանի մը քայլ անդին սպասող կառքին որ պիտի տանէր զինք։ Ամբոխը սկսաւ տանիլ զայն ջերմագին ազդակներու և ծափերու մէջտեղ որք, բոլոր հանդիսատեսներուն կարծիքովը, գիտական այդ յաջողութիւնը ճշմարիտ յաղթանակի մը փոխած են։

Այս առթիւ հետաքրքրութեամբ պիտի կարդացուի Պ. Վիլքրիտ տը Ֆոնվիէլի մէկ նկարագրութիւնը զոր ազէտին առթիւ գրած է։

«Հիմակ յայտնի են, կ'ըսէ Պ. տը Ֆոնվիէլ, հաւանական պատճառներն ահաւոր ազէտին, որ օդապարիկները հնարուելէն ի վեր ամենէն ծանրն է և որ տեղի ունեցեր է Պրուսէլի շրջակաները սեպտեմբեր 15ին կէս օրէն քիչ մը առաջ։ Ասիկա կը բացատրուի այն անբնաւոր սովորութեամբ զոր Թուլէ օդանաւորդն ունէր իր օդապարիկին ետեւը կցելու երկար խողովակ մը որ նաւակին մէջ կիջնար՝ գրեթէ մինչեւ իր ձեռքին հասնելու չափ։ Սխալմամբ երեւակայելով թէ օդի ու կազի խառնուրդը վնասակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ՝ կը սղմէր այդ խողովակն ամեն անգամ որ օդապարիկն իջնար, ամեն օրածը ծանրութենէն զերծ մնալու համար։

«Ինչպէս մեծագոյն մասն իր արհեստակիցներուն, Թուլէ չէր գիտեր ընդհանուր բնագիտութեան և կազի հոսումին օրէնքները։ Չէր հասկնար թէ ինչ կ'ընէր երբ կը տպիպէր ածխացեալ ջրածինը անցնելու երկար ու նեղ խողովակէ մը՝ դուրս հանուելու համար, երբ իր ծաւալն աւելնայ շրջապտիւռ ճնշումին նուազման հետեւանքը։

«Ամեն անգամ կազը, որ կը մնայ օդապարիկին մէջ, պարտի ճիգ մը ընել այդ աւելորդ մասը դուրս վանելու համար։ Եթէ կազը չափազանց հաւաքուի բերնին մօտ՝ օդապարիկին տակունութեանը համար, անհրաժեշտ է որ պատեանը պայթի առուիրի մը պէս, այն եղանակով՝ իբր թէ յաւելուած մասը բոլորովին սեղմուած ըլլայ։

«Այսպէս պատահեցաւ սեպտեմբեր 15ի առաւուն, այն պահուն երբ օդապարիկը որ երկար ատեն ամպի մը ստուերին մէջ մնացած էր, և արդարեն իջնալու վրայ, հանդիպեցաւ արեւի ճառագայթի մը որ տաքութիւն մը առաջ բերաւ արտասովոր աբրագութեամբ։ Արդիւնքը նոյնն եղաւ՝ ինչ որ կ'ըլլայ երբ նաւու մը ոգեմիայտը թուրթի մը ընդհարի։

«Օդապարիկին կերպասը գէշ չէր։ Հաստատուեցաւ որ իւրաքանչիւր մէթրի վրայ 600 քիլօ ծանրութիւն կը քաշէր։ Բայց ազէտալի գաղափարն ունեցած էին մեռաքսէ կերպաս մը բամբակի թելով կարելու որ 400 քիլօի դիմացկունութիւն միայն ունէր։ Ուրեմն կարերուն լայնքին պատուեր է օդապարիկը։

«Ասկից զատ, Թուլէի օդապարիկին պաչը՝ կապած էր շրջանակին, այնպէս որ արկաղեայ յեսոյ կերպասը չէ կրցեր ցանցին վրայ ելլել և անկումն արգիլել։ Խոտորնակ չվնումը՝ ուղղաձիգ շարժում մը անելու համար հաւասարութեամբ միայն նուազեցուցեր է։ Գետին հասեր է շանթահարիչ արագութեամբ։

«Զորս արկածեալները վերահասու եղեր են իրենց յուսահատ կացութեանը։ Մինչ իրենց օդային նաւը ցնորագին արագութեամբ կը թռչաւէր, իրենց բազուկներն երկինք կը վերցուէին ամենաբուռն յուսահատութեան ցոյցով։

«Իրենց հոգեվարքը երկար չտեւեց։ Բախման ուժը այնքան սաստիկ եղաւ որ իրենց նաւակը փշրուեցաւ, եղերքին կռնչած խարխիսը, որ նաւակին տախտակամածէն կ'անցնէր, գալարուեցաւ զարհուրելի կռանումով մը։ Երկու պարկերուն աւազը ոչ անարատ մնացած էին, դուրս ժայթքից կտաւներուն մէջէն։

«Կարեկից անձեր ոգորմած գաղափարն ունեցան ազէտին բեկորները ցուցադրելու Ռընաւի օթէլին մէկ սրահին մէջ, ընտանիքին ի նպաստ դրամ հաւաքելու համար։ Քանի մը օրուան մէջ՝ գումարն անցաւ 5000 ֆրանքը։ Ցուցադրութիւնը նոյն նպատակով պիտի շարունակուի Անվերսի և Նամանգին գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

«Պ. Քաբացցա վերիլքին հասոյթն ալ, որ անշուշտ շատ մեծ պիտի ըլլայ, պիտի յատկացուի Թուլէ ընտանիքին։

«Պրուսէլի մէջ տեղի ունեցած արկածին նման դէպքեր բարեբաղդաբար շատ հազուադէպ են օդանաւորդական պատմութեան մէջ, բաց ի այն պարպատեներէն որ օդագնացներն այնքան խոշոր սխալներ գործած են որ իրենց ապիտութեանը միայն կրնայ վերագրուիլ։

«Հարկ էր օդանաւորդները պաշտպանել իրենց սխալներուն դէմ իսկ՝ պահանջելով որ գիտնան իրենց արհեստին տարբերան սկզբունքները. և իրենց նիւթերէնը ամենօրեայ քննութեան ենթարկելով։ Այսպէս կըլլայ Ռուսիոյ մէջ՝ յոգուտ հանրային ապահովութեան։

«Սեպտեմբեր 15ի աղէտը սոսկալի գաս մը ցուցնող թէ օդային արհեստին մէջ ամենեւին պէտք չէ զանց առնել բնագիտութեան և մեքենագիտութեան ամենէն խիստ սկզբունքները։

Քաղաքական

ՄԱՐՍԻԼԻԱՆԱՆ ՏՈՒԱՄ

Ժամանակէ մը հետէ Բարիզի մէջ չատ կը պատահին սպանութեան յաջորդող անձնասպանութիւններ, որոցմէ մէկը պատմեցինք երէկ։ Անցեալ ուրբաթ գործուեր է գրեթէ համանման ոճիր մը հետեւեալ պայմաններու մէջ։ Լամառդին փողոցի թիւ 6 տան հինգերրորդ յարկը կը բնակէր Պ. և Տիկին Մարէնտօ։ Էրիկը, Շառլոթգէֆ, ազգով իտալացի, քսանրեօթը տարեկան, չէնքի նկարիչ էր, աշխատասէր մարդ մը զոր կը սիրէին իր վարպետները։ Կինը, Ալէքսանդրին Վիտալ, երեսունըութ տարեկան, կար կը կարէր մանկամարդ աղջկան մը՝ Օր. Լուիզի օգնութեամբ։ Շատ հանդարտաբարոյ ընտանիք մը կազմած էին և օր մը բնաւ ձայնէրնին չէր լսուեր։ Պ. և Տիկին Մարէնտօ, որոնք անգաւակ էին, բաւական դրամ կը շահէին։

Ուրբաթ առաւօտ, Օր. Լուիզ ըստ սովորութեան իր տիրուհւոյն տունը գնաց։ Քանիցս դուռը զարկաւ, բայց պատասխան չի ստանալով՝ դռնապանուհւոյն քովը իջաւ տեղեկանալու համար թէ արդեօք բացակա՞յ էին։ Այս վերջինը պատասխանեց թէ իր վարձակալներուն իջնալը չէր տեսած և պնդից թէ ներսն ըլլալու են։ Աղջիկը վեր ելաւ ու նորէն դուռը զարկաւ. դարձեալ լռութիւն։ Այն ատեն, տխուր նախազգացում մը պատեց զինքը և գնաց իմաց տալ Պ. Մարէնտօի հղբօրը որ կողպարարի խանութ ունէր մօտերը։ Սա ալ մտահոգութիւն ունենալ և իմաց տուաւ թաղին ոստիկանապետին որ եկաւ դուռը բանալ տուաւ։

Ահռելի տեսարան մը կը պարզուէր ներքը։ Երկու ամուսիններուն մարմինը փռուած էր արիւնաթաթախ վիճակի մէջ։ Կինը բէվոլվերի չորս հարուած ստացած էր գլխէն ու վայրկենական կերպով մեռաւ։ Իսկ էրիկը, թէեւ ծանրապէս վիրաւոր, դեռ կ'ապրէր։ Ոստիկանապետը իսկոյն բժիշկ մը կանչել տուաւ և նախնական դարմաններէ ետք՝ Լառիպուազիէռ հիւանդանոցը փոխադրեց Պ. Մարէնտօն։ Վիճակին ծանրութիւնը պատճառաւ, կարելի չէր հարցաքննել զինքը։ Սա միայն հաստատուած է որ խեղճ կինը իր կարի մեքենային առջեւ աշխատած պահուն սպանուած էր ամուսնին ձեռքով, որ յետոյ ինքզինքն սպաննել ուզած էր։ Այս ոճրին շարժառիթն յայտնուած չէ տակաւին։

ՎԻՃԱԿԱԳԻՐ

Բարիզի թաղապետութեան հրատարակած շաբաթական վիճակագրէն կ'երեւի որ նախընթաց եօթնեկի մէջ պատահած մահերու թիւն է 892, որոնց 849ը բնական մահուամբ, 26ը անձնասպանութեամբ և 17 ոճրագործութեամբ։ Կատարուած ամուսնութիւններուն թիւն է 519։ Այդ շաբթուան մէջ 1059 տղաքներ ծնած են (506 մանչ և 553 աղջիկ) որոնց 755ը օրինաւոր ամուսնութենէ և 304ը ապօրինաւոր։ Այս վերջիններէն 61ը որդեգրուեր են անմիջապէս։

ԿԱՊԻԻԻ ՄԸ ԿԱՏԱՂՈՒԹԻՒՆը

Բարիզի Պուլէ փողոցի ընակիչներէն մէկը խոշոր կապիկ մը ունէր որուն անունը դրած էր Թոպի։ Անցեալ օր, կենդանին կատղելով, իր տիրոջը վրայ յարձակեցաւ զոր խածաւ երեսէն ու ձեռքերէն, խորունկ վէրքեր բանալով. յետոյ, խոյս տուաւ պատուհանէն և տանիքներուն վրայ ելաւ։ Խեղճ մարդուն ազաղակները լսելով, դրացիները օգնութեան փութացին և դիմքը առաջնորդեցին մօտակայ դեղարան մը ուսկից Սէնդ-Անդուան հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ, վասն զի վէրքերը շատ ծանր դատուած էին։

Այդ միջոցին, անցորդներ համախմբուած էին և քանի մը հոգի սկսան հալածել կատղած կապիկը։ Թոպի տանիքէ տանիք կը փախչէր խոյս տալու համար հրաձգողներէն որոնք իր վրայ կը պարպուէին. վերջապէս յաջողեցան սպաննել զայն և բժշկական աշխատանոց մը դրկեցին՝ դիակնութեան համար։

ՃԱՆԲՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԽՐԱՏ

Մարսիլիայի հալուստ վաճառականներէն մէկը նախորդ շաբթուն Բարիզ գացած էր։ Սրճարանի մը առջեւ նստած պահուն, վայելչապէս հագուած երկու կիներ եկան նստիլ մօտի սեղանին առջեւ և խօսքի բռնուեցան իրեն հետ։ Մարդը, անոնց ծանօթանալէն գոհացած, ընթրիքի, թատրոնի և սուբէի հրաւիրեց զանոնք։ Ցաղորդ առաւօտուն աչքը բանալով ստորին թապի մը օթէլին մէջ, տպաւորեցաւ որ քովը գտնուած գոհարեղէններն ու թղթապանակը, որ 3000 ֆրանք կը պարունակէր, անհետացած էին։ Գնաց իր արկածը պատմել ոստիկանութեան և երկու կիներուն նկարագիրն բերաւ որոնք շատ չանցած ձերբակալուեցան իրենց բնակարանին մէջ, 900 ֆրանք միայն կար քովերնին։

ԿԻՐԱՆՆՕՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՐԱՆՑ

Բ. Դիվանատան Կեմամ Բերայի Կրթ. Խնամակալութեան մեր հաստատած կիրակնօրեայ վարժարանին Դ. շրջանը պիտի սկսի յառաջիկայ հոկտեմբեր 1 կիրակի ժամը 5ին։

Եօթն ամսոց կիրակիներուն մէջ պիտի ուսուցուին։

1. Վաճառականական գիտելիք. — Առեւտրական գրագրութիւն, բնութիւն, զործառնութեանց եղանակները եւայլն։ Վաճառականութեան ճիւղերու զանազանութիւնը եւ զանոնք մշակելու ուղղութիւնն ու միջոցները։

2. Տոմարակալութիւն. — Գարշ տոմար եւ կրկնատոմար։

3. Հաշուագիտութիւն. — Առեւտուրի մէջ պատահած ամբողջ հաշիւները եւ դրամատանց զործառնութիւնը։

Վճարումն է ամսական 20 դրուշ կանխիկ։

Ցաղորդը օրի կը տրուի Պաճէ-Գարու, ջրավաճառ Պօղոս եւ ցակոբ աղաներու խանութները։

Հայերէն, օսմ. ֆրանս. եւ անգլ. լեզուաց համար ալ դասընթացք մը ունի։ որ կը զործադրուի կարող եւ վկայեալ ուսուցչաց ձեռամբ։

Վճարումն է ամէկ մէջիտ մէկ կանխիկ։

Դիմեցէք Մինաս էֆ. Սիսեան ի Խորհրդարան Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի։

6—6 422 ՅԱՅՈՒՐ ԲԱԳԻՐՅԱՆԻՆ

Վակրաման

ՂԱՀԱԹԻԱ, Սեպտ. 27 9 Հոկտ. 1895

Անուանին. եւ Վճարելիք		Անուանը Արժեթղթոց	Ընթացիկ Գիներ
100	1881	Ռնս.Էրիկ A	65
100		» » B 1%	14 20
100		» » C	30 10
100		» » D զոցուած	27 15 1/2
400		» » D բացուած	27 08
100		միջօրէ	27 —
100	1870	Բուս.եկեղ. զոցուած	143 1/2
Ֆր. 500		բացուած	142 1/4
Անկ. Վճր.		միջօրէ	140 1/4
20 10	1890	Օսմանիէ 4%	100 —
22 11	1369	Բրլտի մէն. Օմ.	12 —
10 5	1872	Ոսս. Օթ. տը Ե. Վ.	6 25
140 140	1873	Լաւրիումի	58 —
500 300	1889	Անատոլուի (Բժմ. %)	605 —
500 500		Երկաթուղիի (Պրթ. %)	315 —
20 8	1882	Թրանսէէ (Բժմ. %)	10 70
500 500		(Պրթ. %)	500 —
500 200	1883	Օսմ. Ռէնտի	21 37
1.40 1.40	1892	Օսմ. Սիկարէթ 6%	3 37
11 5 1/2	1893	Օսմ. Ապահովն. Բանկ.	8 10
500 500	1882	Ջրի Ընկ.Տէրբոս	162 —

ՕԹԵԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՑ	Օ. Ռ.	Դրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	4	50
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	1	25
Ռբրոր	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիպ)	1	—

ՕԹԵԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3 70
1 ամսուան համար	»	6 —
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ		
Անգլ. ոսկի	Օ. Ռ. 100 դրշ.էն	110 18
20 ֆրանսնոց		87 39
20 Մարքնոց Գերմանական ոսկի՝		197 20
Բրիսիդ		51 20
Բուլպ Թղթադրամ		8 44
Մէնիտիէ		199 02
Մանը արծաթ		103 —
Մէճիտիա		98 —
Տոկոս Վալավոյ Սակարանի		6 —
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԱՆԱԿԱՊՈՒՆ		
Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	110 05
Փարիզ »	Ֆր.	22 95
Վիեննա 8 օրուան	Ֆիորր.	10 90
Պերլին »	Մարք.	18 45

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԳՆԱՐԷԶ 7 Հոկտեմբեր		
Քոնսոլիտ Օսմ. Բ Կնիկ.	Ֆր.	41 85
» » C »	»	26 62
» » D (Բացուած	»	25 —
» » D (Փոցուած	»	24 62
Բուլգարի երկաթուղի	»	143 75
Բրիսրիզ	»	480 —
Մարսային Պարտատոմսեր	»	517 50
Սմանիէ	»	— —
Ռէժիի Բաժնեմասեր	»	496 25
Պանք Օթոման (անուանկն.)	»	710 37
Դանի Ֆրանսական 3%	»	100 45
» » 4 1/2%	»	106 75
» Իտալական	»	89 30
Բրէտի Լիոնէ	»	811 —
Բրէտի Ֆոնսիէ	»	— —
Քոնդուան տ'Էսքոնտ	»	— —
Սուէզի Բաժնեմասեր	»	3 30 —
Եղիպտական Միացեալ	»	525 —
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 245
ԳԼԵՆՆԵՆ. 7 Հոկտեմբեր		
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆիորին	75 90
Օսմ. Ռէժի	»	236 —
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	»	129 60
» Փարիզի	»	47 65
ԼԻՆԳԱՅԻ 7 Հոկտեմբեր		
Քոնսոլիտ Օսմանեան	A Ա. Ռ.	— —
» »	B »	42 —
» »	C »	26 63
» »	D (Բացուած »	25 —
» »	D (Փոցուած »	24 62
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4%	Երշիւրեալ.	— —
» » 1894 3 1/2%	Եզպ. Հրկ.ով	— —
Պանք Օթոման վճարեալ	»	19 31
Այտընի երկաթուղի	»	13 40
Միացեալ Եգիպտական	»	— —
Առանձնաշնորհեալ	»	— —
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	107 63
Գուլար. Փոխառ. 6%	»	96 —
» » Նոր 6%	»	97 50
Ռանի Հիպոթեկական 5%	»	32 50
» » 4%	»	— —
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25 412
ՊԱՏԹԼԻԷ 7 Հոկտեմբեր		
Օսմ. Փոխառութիւն 1883ի Մարթ		99 70
Բուլգարի երկաթուղի	»	139 —
Անատոլու երկթ. 1/4 Պրթզ.	»	95 20
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20 375
» Փարիզի » 3 ամիս	»	80 65
Մանկնդոնիոյ երկաթուղի		— —

ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌՈՒՍՏԻՆ ԿԱՐԴԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ, ԱՄԲԱՐԻՇՏԱԿԱՆ—ԱՏԱՄՆԱՐՈՒԹԻՒՆ
(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորաձեւար զործիքի մը միջոցաւ ամենասատիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն։ ցաւոյ դիմել եւ բոլորուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, Նուրբ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, (ըստ տարիքի), եւ ազաս արտասանութիւն երաշխաւորելով։ «Սիսորիա» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք օրեայ ամենապարզ զոյն մը եւ փայլ մը կուտայ ներկեալ մազերու, մորուսի եւ պեխերու, վիանգամայն զանոնք զօրացնելով եւ ամրացնելով։ Ցաւաց բերած զոյնը այն աստիճան բնական է որ ամենէն ուշադիր նայողը չի կրնար որոշել, եւ 6—7շաբաթ առանց ուրուկլու կը դիմանայ եւ ուղղուած չէ կրնայ լուացուիլ եւ լուացուելով մազերուն բնականկտատուութիւնը կը զոյնը արնայ։ Մէկ անգամի փորձը պիտ համոզ զործածողը այն ճշմարտութեան։ Կը ծախսի մեծ տուփը 25 եւ փոքրը 18 դրուշ։

ԿԸ ԾԱԼԿՈՒՈՆ ՀՕՏԵՐՈՍԱԼ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆԵՐՆԵՐԸ

Բերա Պօն Մարշէի դով եւ Բերա Մեծ Փողոց Ռուսիոյ դեսպանատան կից Թիւ 433 (Իզիտորի) վաճառատունը։ Կայանա Մէրքէզպանի փողոց Թիւ 16 Ս. Սիմէոնի վաճառատունը (Մեծարանակ), Նոյնպէս Կայանա Գանմանա խանի տակ Մարմարիէ Ցատուկին Թիւ 3, Ս միլ տը Ֆրանս վաճառատունը։ Պաճէ Գարու, Բրիսիբրան եւ Մէրտէ-Մէնան (Եկնի Ճամի) էֆէնտիներու զեղարանները, եւ հոն Մարսի դէմ Թ. Ն. Անգլիական վաճառատուն, եւ բոլոր ուրիշ մեծ զեղարանները. կը ծախսի մեծարանայ ամեն զեղա ամառանոցները Միսիսսիպի էֆ.ի քով եւ Ֆասգեսան խանի դէմ Ամառանոցարանի զեղ վաճառանոցը։ Իզմիր եւ յեզիպտոս եւ այլն պատուաւոր զործակատար կը փնտռուի։ Դրել Ս միլ տը Ֆրանս վաճառատունը Էմանէթճիի միջոցաւ։ 339 29—70

ՏՈՔԹԷՕՐ Պ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ
ԲԻԹԵՆ, ՄԱՆԿԱՐԱՐՋ ԵՒ ՎԻՐՍԱՐՈՅԺ
Այս անգամ Իւ.կիւտարէյի Գաղը գիւղ Բէքմէզ Թարլասը Սիւ 16 տունը փոխադրուած ըլլալով հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր կէս բէ վերջը եւ կը զարմանալ ամեն տեսակ ներքին եւ արտաքին հիւանդութիւնք։
Մասնաւորապէս ջղայնն եւ ծննդական զործարանաց հիւանդութիւններն, նաեւ վերջերս ՕՔԷՍԼՕՆ Տոքթ. Ռուի կողմանէ հնարուած Սէրոմով որ միշտ Թարմ կերպով պատրաստ կը զտնուի՝ ապայց կեղծմամբ կ (գուշ պղան)ի հիւանդութիւնները կը զարմանալի։
Շաբաթ օրերը կէս օրէ վերջը ձրի, երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերն կէս օրէ առաջ Էրէնգիւղ Խոտիկեան եւ Սաքաեան էֆէնտիներու դեղարանները կը գտնուի. մնացեալ օրերն կէս օրէ առաջ Իւսկիւտար Իմամիէ Սինեոր Սթաթի եւ Գուլուճեան էֆէնտիի զեղարան ներն գտնուելով։ Ամ երեքշաբթի օրերն իրեն զիմող հիւանդները կը զարմանալի։ 345 30—40

Օ Զ'ՕԼԻՎԻԷ Տ'ՕՐԻԱՆ
ՄԵԾԱՐԱՆ, ՄԱՆՐԻՒՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑԱԿ
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ԸՆՏԻՐ ՆՊԱՐԵԼԻՆԱՑ
Մի շկիր Լի ճշմարիտ տասպրակի Չէրը Դիր 7 1/2 19. Կալաթա, Օսմ. Պանքայի կից, Մէտրէսէ փղզոց. 19
Լոկիր կշիռ, յավաւոր գին, ապրանքները կը զրկուին, քաղաք թէ գիւղ, մինչեւ տուն։
Վճարմանց դիւրութիւն 333

SPLENDIDE CAFÉ
MAISON MEGUERDITCH TOKATLIAN
Menu du 9 Octobre 1895
HORS-D'ŒUVRES VARIÉS
POTAGES.—Consommé Julienne, Potage St. Germain.
PATÉS.—Bouchées à la Fraseati, Pilaw Persan.
POISSONS.—Luffer bordelaise, Croquettes de Turbot sauce tomate, Loup. de mer sauce Crevettes Limande Meunière.
ENTREES.—Tournedos à la Chauron, Cromesquins à la Polonaise, Selle de mouton renaissance, Mousse au Jambon en belle vue, Tasse Kébabe.
ROTIS.—Poulet, Canetons, Dindonneaux, Rostbeef, Caille, Rumsteack, Cotelette de mouton.
LEGUMES.—Petits pois au beurre, Courgettes à la crême Auberg. Béyendy, Aub. Silkmes, Ragout courges.
ENTREMETS.—Glaces: Pistaches, Citrons, Granit Royale au Champagne, Gateaux, Compôtes.
Déjeuner 20 piastres.
Hors d'œuvre, 3 plats et dessert aux choix sur la carte, vin compris.
Le dîner est servi de 7 à 9 heures.
Potage, poissons, entrée, rôti, salade, légumes entremets et dessert au choix, vin compris.
Dîner 25 piastres. 296

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐ, ՇՈՊԵՆԱՒԱՏՈՒՆ ԸՆԿ.
Քոնկ չոգենաւը, Նաւապետ Ճոնս, ընդհանուր վաճառքով Հրէն մեկնած է ամսոյս 4ին և 15ին հոս կը սպասուի։

ՈՍԳԻ ՄՕՐԻՒ ՉԳԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Երլարզ, Կ. Պոլիս, 13

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	63,000,000 ֆրք.
1894ի հասոյթը	24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	90,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Բոնիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մանահիւղ Ղալաթիա, Զէոմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ֆ. ՌԻՒԲԱՆ ԵՒ ՈՐԴ. 32.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

"ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը կն՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի հատուցումի համար։

326

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կողուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ տոմարագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ջնջումներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԳԻՐ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ'ԴՐՈՂԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼՍՈՒ.

ԶԵՀՈՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊԷՄԲԵՐ 1310
ՊԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՈՒՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԻԼԱՆ ՊՈՊՐ ՍԼՐԱՍԹԷԼԻՐԻ

Ինչաաթը ասքէրիեէ իչուն միապայեա օլունաճաղը էվվելեէ իլան օլունան 100,000 ատէտ եէրլի քիրէմիտինին սիմ մէճիտիէ 19 իքիպարը իլէ պէճէր 1000ի 115 դրս. Ֆիյաք իլէ Թալիպի Լօհտէսինտէ պուլունուրղընտան վէ իյլուլը Շինէճի շարշանպիհ կիւնիւ իհալէի գաթիէսի իհրա օլունանաղընտան Ֆիյաքը մէգքիւրէի Թէնգիլի իլէ Բալիպ օլանլարը ինչաաթը ասքէրիեէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նո. 18 3—3

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՑՑ

ՍԼՊԱՅԼԻՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ուղղակի և Ցնեկի ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարձին հանդիպելով ի Հավր.։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ սեպտ. 21էն, դէպի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, սեպ. 28էն սկսեալ, դէպի Քալամատա, (փոփոխակի Քաթաքօլօ) Շարա, Ուլանիի, Տէտէ-Ագաճ, փոփոխակի Քավալա, Տարտանէլ, Կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնում դէպի Մարսիլիա, Հավր, Լոնտոն, ամեն ուրբաթ, առտուան ժամ 9ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէտէ-ագաճ ն (փոփոխակի Քավալա), հոկտ. 11էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն Իզմիրէն, Պիրէ-նէն, հոկտ. 18էն սկսեալ։

Բաց ասած, ամեն տասնրինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 1էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը Կ Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդիպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Հոկտ. 3էն սկսեալ, հինգշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, ամեն տասնրինգ օրը։ Կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր (առանց ուրիշ շոգենաւ փոխադրութեան) Վանի, Սամսուն, փոփոխակի Հէնդրոս, Պէրուպ, Լարնաքա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Լաթաքիա, Թրիբոլի, Նոբէն Պէրուպ, Ալէքսանտրիա, Մարսիլիա՝ ուրիշ նաւ փոխադրութեամբ, Պէրուպ դէպի Եաֆա եւ Բօր-Սայիտ։

ՕՏԵԱՌ-ՆՈՂՈՐՍԻՏՔԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիրականայ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամ 4ին, հոկտ. 7էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼԻԱ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տա նընինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հավրէն, Մարսիլիաէն եկած սուրհանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի կէսօրին դէպ ի Սամսուն, Կիլիատոն, Տրապիզոն եւ Պաթում։ 425

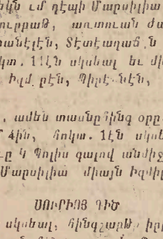

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵՆԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ & ԸՆԿ

Մարսիլիայէ և Պոռնոսէ դէպ Լոնտոն-սրապէս բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմիլաւ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԻ
133 Մասմնէ փողոց թ. 10

ՄԱԹԻՔՕ ՏԷ ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱՏՈՒՐԹ Ի ՓԱՐԻԶ
MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի վիպայն Բերուի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներարկումը մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ ստացած է։ Կը գարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ վիզատապները։

ՔԱԲՍԻԼ ՄԱԹԻՔՕ

Նիւռօսթենիի արդիւնք սերմնահեղուումեան գարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բուսեղծոյլ խէժի քաբուլներ։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

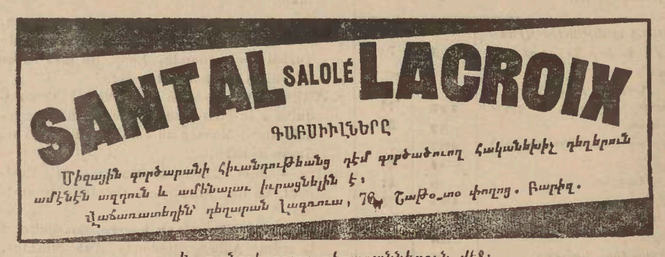

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

ԷՔՍԲՕՔ ՎԷՐՊԱՆՏ
ԸՆԿԵՐԱՑՈՒԹԻՒՆ
ՄԵՔԵՆԱՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ԵՒ ԴԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ
ԱՐՏԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆԱՆՈՒՆ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇԸՋԱՆԱԿ

Ցուցադրութիւն մեքենաներու եւ գերմանական նաստրագործութեան այլ նիւթերուն Նարաթիա, Բէր էմրէ Բաղչէ եւ Մէրքէզ փողոց, Թիճարէթ խան (Նայ կին էլեկտրական Բլժիի)

Մեծ մեքենաներ զանազան մեր նաներու, որք են՝ շոգեշարժ մեքենայք, կազով ու բարիւղով շարժող մեքենայք, որոց սին շարժմանն կը զբուի նոյնիսկ յանախորդն ուզէ։ Գազ բարիւղի լամբարը մէկ ժամուան մէջ 0.4 ոիլոկրամ կը սպառէ, այսինքն ժամը 15էն 20 փարայ։ Կը գտնուին նաեւ նաստարսկներ, հակող մեքենաներ, բերան բացող մեքենաներ, երկաթեղեկ եւ Ամանդրաբարէ Քիմեղանատներ, Քիմեղագործութեան, դարբնութեան, կոպզարարութեան, ատաղձագործութեան մեքենաներ, ջրմղներ, հերկագործական մեքենաներ, շաղաս, գերմանական երկաթէ գերանիներ, ասֆալտ, խայծղանաւոր քարտոն, խոհանոցի անօթ, կազի լամբարներ, նեմիշի և գմածք, պիսիրլէդ, կազի մեքենայ, եւն. եւն.

Մասնաճիւղ
ԱԹԷՆՔ, 1 սիս լէս փողոց, 11 Նախկին Գուլոս Աթէնքի]

Տեղատեղիք
ԵԼԼԱՆ Կ. ԻԶՄԻՐ | ՄԵԼՊՈՄԵՆ ՀԱԼԷՊ | ՊԷՐՈՒԹ ԴԱՄԱՍԿՈՍ | ՔԱՒՇԱ ԵԱՖԱ
Մորֆու, Զանդա, Բասրա, Քալամադա, Հերա, Գազ, Ալեքսանդրիա, Դահիր. 36

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	10,028,000
Տարեկան հասոյթ	23,250,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բ[illegible] մէջ գտնուած փոխադարձներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԴԱՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Գալաթա, Պոյրազ—Դարբ., Ղանիատիս խան. 12, 13, 14

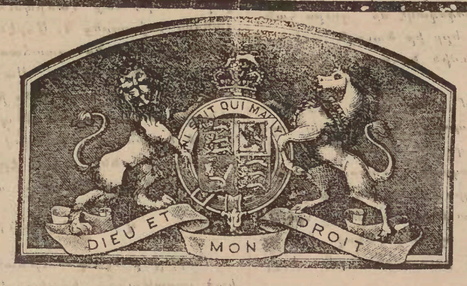

ՀԻՆ ՊՐԱՆՏԻ

Ժ. Ֆ. ՄԱԿՆԱՄԱՐԱ

ՖՈՆԵԱՖ
ՇԱՐԱՆԴ ՖՐԱՆՍԱ
ԱՄԵՆ ՏԵՂ ԿԸ ԳՏՆՈՒ Ի

340

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափ ի

La VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻՍՈՒԹՈՎ ձեռաւոր

CH^les FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈԹԻ ՕՀԼԷԲԷԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԵՆ ՋՈՒՏ ԻՒՂ
Իրագործէ որ շալ և տպագրի
Գարարանալ ձեռքի ՍԿՈԹ և ԳՈՒՆԻ
ի Նիւ-Եորք։

ԿԱՐԻՔ չափ ախորժահամ է
Մորթ. մկան համ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ. հրաշագործներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճզաձուութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժահամ հոտ ունի, գեղրոմարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղացուցակաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԼԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ

ՍԱՎՕՆ ՄԷՏԻՔԱՄԱՆԹԷՕ
ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ,
SAVONS MÉDICAMENTEUX

ՆՈՐՎԷԿՈՒԱՆ ԽԱՑԾՂԱՆԻ ՕՃԱՌ, առխաուսիկի մորթի փափկութիւն, որքինի (Քէմբէյ), հարսրի և մորթի ամեն տեսակ հիւանդութիւնք։

ՍԱՎՕՆ ՍԻՒԼՖԻԹԻՌՕ՝ յոգային ցաւերու համար։

ՍԱՎՕՆ ԲՈՐՕԹՕՐԼՕՌԻԻԴ ՏԻՏՌԱՌԺԻՆ՝ մորթի ամեն տեսակ հիւանդութեանց դէմ։

ՍԱՎՕՆ Ա. ԼՍԱՒՏ ՖԷՆԻՔՍ. որ յանձնարարուած է իրրեւ պահպանող տարրափոխիկ հիւանդութեանց, ինչպէս են քոլէրա, նեխիսան տենդ։ Կը գարմանէ մորթի անկանոն պատահմունքները։

ՍԱՎՕՆ Օ ՊԻ-ԲԻՕԹԻԻԴ ՏԻՏՌԱՌԺԻՆ՝ անդիկով պատրաստուած բուսատներուն տեղ կը բռնէ՝ մարմնոյն վրայ աճող փիլանները չնչելու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և բոլոր դեղարանաց մէջ։ A.

ԴՈՒՔ ԱՆՋԱՄԲ ՇԻՆԵՑԼԷ
ԻՒ ՑՈՑԾ ԽԱՑԾՂԱՆԻ
ՁԵՐ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՋՈՒՐՔ
Համանման բնական ջուրերու՝ ազային
COMPRIMÉS DE VICHY ՀԱՂ
որք պատրաստուած են
ՎԻՇԻԻ
Հոյակապ ջուրերէ հանուած ազիւով
Ազանիւրներ Գրանական պետութեան
Ժօռժ Բրիւնէի եւ Ընկ. Վիշիոյի ծառուցի, Փարիզ
Վարձակալ Ընկ. Վիշիի, Փարիզ-Շարանիկ եւ Ընկ. Փարիզ։ 324

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբոլ, Պորտսայտ, Մէլբիրնանի և Սիւ Ծովի դիմաց բանող

Անունները	Թոնոյ	Անունները	Թոնոյ
Բամբէյ	3000	Թիպա	2500
Անգլիա	3000	Նէրքին	2400
Թէյպը	3000	Օսայիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրինի	1500
Մարիսթիս	2500	Կիւէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՔՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթլի խան
ՅԷՕՄՍ ՄՍՍ և ԸՆԿ.
330 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբոլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ